

308458

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 17 వ తేది శనివారము

No. 15

నంపుటము. ౨

రాక్షస నామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ మాస శుద్ధ తృతీయ ౩.

నంచిత ౧౫

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన

ప్రయము తగ్గి నుంపుడు.

తేకుమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలవయే. అట్టి కలవకొనుటయందు కొంచెము జాగరూకతగా నుండిన చాలాభాగము కలదు. తేయేల, మానవ గృహమునకు కావలసిన రంగున తేకు కలవ చిన్న కిటికీలనుంచి దూలములువరకు పనికివచ్చు అన్ని రకములు; కమ్మలు, వానములు, బల్లలు, దూలములు, నెడమములు, చతురగా దొరకును.

ఆర్. య్. ఆర్. బటన్సు.

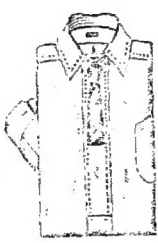
తేకుమాను పలకలు, రీపరుజడ్లు మొదలుగాగల వన్ని మరియుతర మార్కుల పయన్న మద్రాసు ధరకంటె తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, బాపట్ల తానాకాలు నిజాము గాజ్యములో కొన్ని తాలూకాబున్న మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామీప్యము; రయిలపాడెలు తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు ప్రాయుడు.

ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.

కంట్రాక్టర్లు, కలపదొంగలు, కాకినాడ.

అద్భుతమైనధరలు

కొద్దిరోజులవరకు మాత్రమే

నేపవికాలమునకు తగిన ప్రశస్తమైన ఇంగ్లీషు ట్టెల్లర్స్ మద్రాసులో నైసుగా తయారైన పట్టులు 1 వ రకం కల 1-కి రు 1-0-0. 2 వ రకం 1-కి రు 0-14-0 3 వ రకం 1-కి రు 0-12-0. బనియములు 1 వ రకం 1-కి రు 0-8-0. 2 వ రకం 1-కి రు 0-5-0. 3 వ రకం 1-కి రు 0-4-0. 4 వ రకం 1-కి రు 0-3-6. ఒకపర్యాయము 8 కి తక్కువ

అంపబడవు.

నె 200 రు నెప్ట్యూక్ కలము బంగారుపాళిలో	రు 1-8-0
నె 210 రు నెప్ట్యూక్ కలము	8-4-0
బ్లాక్ బర్న్ పాంట్స్ కలము బంగారు పాళిలో	8-4-0
పీ. కాక్ పాంట్స్ కలము	2-8-0

ఆ నేకయితర పాంట్స్ కలములూ సగనముగా దొరకును.

మద్రాసు స్టోర్సు సప్లయింగ్ ఏజెంసీ

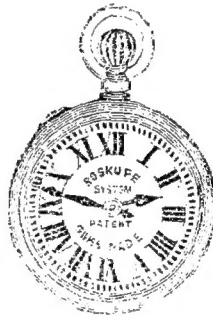
15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

రాక్షస నామ సంవత్సరం హామీ.

యిదివరకు నెక్కువకెల కమ్మయిందిన యాచేలిగడియారములు యీ సంవత్సర బహుమతికై ఈమాసాంధములోని గొను వారికి రు 1-12-0 లకు విక్రయము క్రింద వుండు వి. కె. ఖర్చులు వేరు రావలెకొను నీవగు

జ్యూ వెల్స్ గిడియారము

గ్యారంటీ రు 500 లు ఇచ్చు వుండు. గొలుసుతో ధర 2-4-0. ఇది మొదలుపెట్టి కుప్పగొగ్గమే. ఇం దు ప్రక్కలూ అద్దముగలదు. ఇత ముల ప్రతిరంధ్రములకు కెంపులు చెక్కుయిండును. తేయేల ఈలాటి గడియారము ఇంత తక్కువధాన దొరకన. దీనికి సమముగవని ఇంకొ కటిలేదు.

ఎ. యం. స్వామి అంబుకంపెనీ,

44 సంబులయ్యగూడెం, మద్రాసు.

"హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్"

నూతన విధానము.

క్రొత్తవి 10 అంగుళములు ఉభయవక్షములు

నల్లచీట్లుగల గ్రామఫోను రికార్డులు

ఒక్కొక్కటి రూ 3 0.0.

తెలుగు

జ. ర. జా. పి.

(8-12682 దక్కతి - సంజీ - దయా - నేతువు

(8-12689 ఎంబ - కాన - లింగు - రా

(9-12400 శ్రీ - నక్కెళ్ల

(9-12401 ఎంతమచు-విన్న వింకు

వి. శ్రీనివాసరావు (బల్లారి సరసనోదిన సభవారు)

(12-12774 ఇదే - నెట్టెడక్ - పలువా - తులువా

శ్రీ గిరియాచార్లు (బరారి సరసనోదిన సభవారు)

(12-12777 బాక్కి - నెందు - గాంధు - గాన

నల్లూరు, జగన్నాథరావు

(నెంకట్రామయ్యగారి నాటకసంఘము - కాకినాడ)

(12-12658 వడ్లన్న - బహుమతులు

(12-12660 వీరకళ - మనము -

(12-12654 ఈ ధనమే

(12-12656 చీట్లు - పాకి - గాడు

వీర వేణు - (వీర)

(8-17928 అలక - తెల్ల

(8-17929 దేవి - మీనాక్షి -

ఇందులో చిత్రించుకొని

యాక్యతిని పోలియుండు

"హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్"

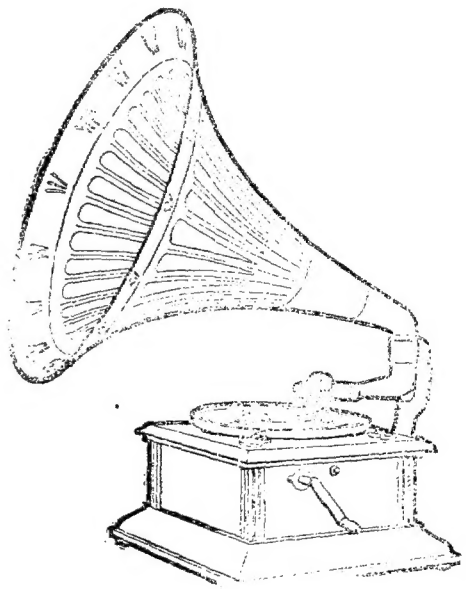
యను గ్రామఫోను నవీన విశేష విధానమున నిర్మితబడినదై యున్నది.

ఇయ్యది నవీన కాలపు నూతనాంశముల కలిగియుండుటచే సంగీతము నం దభిమానముగల వాచల కోరికల కొనసాగించును.

ఇట్టి గ్రామఫోనులను మీనసారాల తొనికీని, మీయా రా మములకు ను, మీయిచ్చవచ్చిన చోటులకెల్ల సుసేవుగ గొంపోవగును.

NO INSTRUMENT OR RECORD IS MANUFACTURED AND SOLD BY THE GRAMOPHONE CO LTD THAT DOES NOT BEAR THIS TRADE MARK

హాంకా మోడల్ హెచ్. జెడ్. డి. డి.

వివరణము.

చేటికి: ఓకాక్టోవేయబడి మెరుగునూనె వ్రాయబడినది. (ఫిట్టింగు) చీలినకు మలకులు గొను వేయబడినవి. టావాచిత్రిత పుష్పయత మగు టాడుగొట్టును. పరిమాణము:- అడుగు 18 $\frac{1}{2}$ అం. ఎత్తు, 6 $\frac{1}{2}$ అంగుళములు. యంత్ర పాము గి:- 10 అం. సింగిల్ స్ప్రింగు వైర్లతో ద్రైపు మోటారు. 10 అంగుళముల 12 అంగుళముల గీత పలకముల నున్న పాడించుటకు తగిన భ్రమణిగలదు. - కూచిగానుండు "హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్" షర్టికెట్ పత్రము చేతెంలు గూడ్ నెక్స్ గలవి. నెకరపు గూడిక 19 చొప్పున 12 అవున్సులు.

దక్షిణ ఇండియా, హైదరాబాదు, ముఖ్యముగ నెంబెల్లు:- స్పెన్సరు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మద్రాసు

ప. త్రికావతి.

[illegible]

జాబులు

విలేజులకు ప్రకటన.

వామద సర్వసాధారణముగారు, ప్రకటనలేవలదు.

I

ప్రజామండలి సమావేశము లేలంగి.

శాశ్వతముగా పోషకముగా!

మనమును సభివృద్ధికివచ్చేది యదైశముతోడ ఉండే శిశు సుఖమునుటకు దగినమాటలును విచారించుటకు వలసిన యాద్యములును, మనవిద్యార్థులకు ధనోపకారము వచ్చు సమాజమునొకటిని స్థాపించుటకు 9.5-15 (నాన్లు సామంతుల అధికారము 200 ఆదివారం) తేదీ కృష్ణాజిల్లా, పోలవరము తాలూకాలోని గ్రామములో నొకసభకునుగాన తాముపేర్కొనినవిచ్చేసి సభివృద్ధిముగా శాశ్వతముగా ప్రార్థించుచున్నాము. మ-రా-రా-శ్రీ గౌరవనీయులు, న్యాయవాదులు, హాజరుసంస్కృతాంధ్ర భాషావిద్యార్థులకును, న్యాయవాదుల ప్రపంచభాషాభివృద్ధిని చదలవాడ గోపినాథంగారి గ్రామపాదవిధానమును సమయపూర్వమున యంగీకరించి, సభివృద్ధియోగమునకు ప్రస్తుతపు ఆహ్వానసభ సెట్టించి సరిజేకన్నాములు, తేలంగి, కృష్ణాజిల్లా ఆదివాసులకు ప్రార్థించుట.

సరిజే జగన్నాయకులు.

కందుల ప్రసాదరావు.

పువ్వుల శ్రీమన్నారాయణ

విద్యార్థులు.

II

కృష్ణామండల సభ.

ఆయా: 24 వ కృష్ణామండలసభ కైకలూరుతాలూకా లోని పట్టణములో మేనెలలో జరుగునదా, ఈసభకు అగ్రాసాధికారము వహించుటకు మ-రా-శ్రీ కేడింగి హనుమంతరావు పంతులుగారి కోరగా వారు ఆమోదించిరి. అందువై ఆహ్వాన సంఘమువారు జేమూరి నెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారిని కోరి. వారు ఆనందించి సరిసంహారముగారిని కోరవలసిన దనియు, వారు చట్టవిరుద్ధముగా ప్రతిపక్షమునకును, వారు గౌరవించుటకు, రైతులగౌరవమును మనము చూచినట్లుగుననియు సలహాయచ్చిరి. ఆహ్వానసంఘమువారికి అధ్యక్షత వహించదగినవారేమో కొన్ని సూచించబడినవి. అందు వారికి యిచ్చుమైనవారిని మరలగా కోరుచున్నాము. వైసిడెంటు ఎవరైనా, సభివృద్ధి తేదీలు, ఈనెల 20 తేదీలోగా సరిపరచి వెల్లడింపబడును. కొందరు పక్షము సాగినతర్వాత సభివృద్ధియు తీరుచునని వ్రాసిరిగా. ఇదేసలహాదాపడు నకనకంపై బండ్ల ప్రయాణము సుఖము కార్యదర్శులు విన్నవించుచున్నారు. సంఘసంస్కరణ సభకు వడ్డీమాని కామరాశ్రీగాను ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగాను, మరికొందరు కార్యదర్శులుగాను ఎన్నుకొనబడిరి. ఈసభకు మ-రా-శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ కాధికారులగు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అగ్రాసాధికారము కోరబడిరి. వారి జవాబు ఎదురుచూడబడుచున్నది. ఈసభలను బాపుటకై వరహా పట్నం ప్రభులు కామిదేవి సుబ్బయ్యగారు వర్తిరాలు 200 రూపాయలు, సయ్యపరాజు గుర్రాజుగారు 50 రూపాలు ఇచ్చెదమనిరి. ఇటులనే తదితరులును ప్రోత్సాహమునుచ్చదనియు సభ జయప్రదముగా జరవెదనియు విన్నవించుచున్నారు. సభాప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

(కైకలూరువాసి).

మనముకట్టెదమనిరి. ఈయనభయము ప్రశ్నితరముల సంబంధము చూచునది గ్రహించుకొనియెదము.

6 ఈసభకు సభివృద్ధి విషయమునకు సభివృద్ధి. అసలు సభివృద్ధి మనముచూచునది. కొందరుసభివృద్ధి.

7 ఆహ్వాన సభాధ్యక్షునియొక్కయు సభాధ్యక్షునియొక్కయు ఉపసాధికారులు ముఖములపై ముద్ర వేయవలసివచ్చును. ఆహ్వానలో ప్రయోజనముగాక.

8. మొత్తముమీద తొమ్మిండుగురు గుంటూరు రిఫార్మరీ సభాకారకులుగా కూర్చుని ఈసభకు ఒక గుంటూరు నివాసి ఈపత్రికలో వ్రాసియు గురుగురు గుంటూరుఅనుకొని జయమొనలుగా పత్రికకు వ్రాసికొనిరి. ఈ తొమ్మిండుగురు లో బ్ర. కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులువారు ఒకరు.

III

కుముదవల్లి—శ్రీ పీఠేశలింగకవి సమాజము.

ఆయా: ఈనెల 12-వ తేదీ సోమవారం పగలు 2 గంటలకు కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారిమందిరమున మ-రా-శ్రీ, కాశీనాథుని సరిసంహారముగారి యాధిపత్యముక్రింద జరుపబడిన సభలో యీ విషయంబులు తీర్మానింపబడినవి:—1. ఆంధ్ర దేశభృద్ధియనునది సర్వదా పలువిధముల తోడ్పడుచున్న సుప్రసిద్ధ పురుషపుంగవులకు శ్రీ పీఠేశలింగ సంతానాధీశ్వరులైన శ్రీ రాజారావు వేంకటసురమహాపతి సూర్యారావు బహద్దరవారికి ఈనెలను కొందరు దుర్మార్గులుచేసిన విష ప్రయోగమును తప్పించిన సర్వరక్షకుడగు ఆ పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచు శ్రీవారి ఆయురారోగ్యైవికల్పయ్యోవృద్ధులను యీసభవారు సదా హృదయపూర్వకముగ గోరుచున్నారని శ్రీవారికి విన్నవించుటకు తీర్మానించబడినది. 2. ఆంధ్ర దేశమునందుగల త్రియలలో సర్వవిధములచేతను యశః కాములని ప్రసిద్ధిచెందినవారై నొకరై, విద్య, వివేక, వితరణ, విఖ్యాతులై వికాలవృద్ధులై, యీసమాజమునందు మెంబరుగానుండి మిక్కిలి దయాభిమానులతో పలువిధముల తోడ్పాటు చేయుచు ముఖ్యముగ విద్యాభివృద్ధి కొరకు ఉత్తర సర్కారులలో గోదానీజిల్లాలకు స్థాపించబడిన రాజభుత్ర సమాజమున కధ్యక్షులై స్వతలాభిమానులతో కత్తెంపుసేక చేయుచు అధిక ధనసహాయముచేసి కలువిధముల తోడ్పడుచున్న గోదానీజిల్లా అమలాపురముతాలూకాలోని కోడూరు పాడుగ్రామనివాసులయి క్రిందటి నెల 25-వ తేదీ శ్రీరామనవమి నాడు పగలు సుమారు 12 గంటలకే వారి స్వగృహముననే జ్వరపీడితులై రమారమి అరుదదియొక్క సందర్భమున పరమ పదించిన శ్రీ నడింపల్లి నారాయణరాజుగారిమృతికి ఈసభ వారు మిక్కిలి చింతించు వారి యాత్మకాంతికి పరమేశ్వరుని ధ్యానించుచు వారికుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని తెలుపుచు దుఃఖోపశమమునకై విన్నవించుటకు ఈసభవారు కోరుచున్నారు. పిమ్మట యీశ్వరప్రార్థనలతో సభముగింపబడినది.

భూపతిరాజు తిరుపతిరాజు, కార్యదర్శి.

IV

గుంటూరు మ్యునిసిపాలిటీ.

ఆయా: మాబిల్డ్ మ్యునిసిపల్ వైస్చైరమ్యాన్ మ-రా-శ్రీ, న్యాపతి హనుమంతరావు పంతులుగారి పరోపకార హృదయమును గూర్చియు, కంటి గ్రడ్డివారి పోషకాత్మమైన వారు అన్నదాన సమాజమును నెలకొల్పి దాని యభివృద్ధికై వెక్కువవిధముల పాటుబడుచుండుటే గాక. మరియొకనేకములగు ధర్మాచరిణ కార్యములను సహావెక్కు విధంబులగు వ్యయ ప్రయాసలకునొచ్చి లోకహితార్థిభావించుచున్న సంగతులన్నియు, ఆహ్వాదపడు శ్రమకాముఖులగు కైలంకడు చుండుటంట్టి, వారి లోకోపకార హృదయమును గూర్చి మరల వ్రాయబూనుట అనవసరముగాని, వారు మ్యునిసిపల్ వైస్చైరమ్యాన్ ఉద్యోగమును నిర్వర్తించు విషయమును గూర్చి, యింతుక నిచ్చట వివరించుటకు మాత్రము మిగుల ఖతూహలము గలిగించుచున్నది. తమ విధానుక కృత్యంబగు స్త్రీదరు ఉద్యోగమునందు, తమకెంతమాత్రము విరామును లేకున్నను, పరోపకారయై యుదయముననే 5 గంటలకు నిద్దురలేచి, పట్టణమంతయు సుందలక గొండులక. మాలమాదిగ గూడెములు సహకల యందగుచు, పాదచారియై సంచరించి పురవాసులకు నానాలవృద్ధులు చెప్పికోనుమనవులను విక్కిలి యోషికతోవినచు, నందుకుదగిన సమాధానముల సమస్త జనులను తృప్తులంజేయుచు, కలరా వగైరా యంటువ్యాధులు సోకిన జనులవద్ద నిర్భయమునై సంచరింపుచు, ప్రసన్న హృదయముతో, సోగపీడితులగు జనులకు సమస్తవిధ సౌకర్యంబు లొసగూర్చుటకై తగినతీరిని నవచరింపు పరిచర్యల నియోగించుచు, నీతీరున సమస్తప్రాణులకీ మాభిలాషియై తిరిగి తిరిగి పరిశీలనకొందుగంటల కేళకు నల్లజీతమస్యంతమనుల కోర్కె వ్యవహారములను బూనుకొనట జూచువారి హృదయంబుల కెంతయు సంతోషము సుట్టియింపకుండునా? వెక్కుసంకల్పరములకుండి మామూలుగా వచ్చుచున్న పన్నులకైరాలు, వీరులేమి శాంతి స్వభావముతోడను, నేర్పుతోడను, పురజనులకు డిమాండులని, వారంటులని, ఇల్లలని ప్రకాశింపనాది కార్యములను ఏమాత్రమును జరుపక యీ సంతకర్మము పన్నులుగాని బకాయిగనన్న పన్నులుగాని, ఘమారు 86000 రూ.

పాయలను నెమ్మదిగ వసూలుచేయుటయే. ప్రజలకు నాన యెడంగల యసమానమును రాగలలు స్పష్టముగా వెల్లడించుచున్నది. పన్నులకై ప్రజాపీడనంబు గావించిన ప్రజాపీడంబును, పన్నులను వసూలుచేయు నేరమందెన గవర్నమెంటు వారు లఘువుగ నాతురను ఆంశము నెరింగియు, ప్రజలకును, పాలకులకును హర్ష మొదవునట్లు కార్యసాధన చేయుట కలువంటి మేధావీశేషంబులు గావలయునో దీనిచూచునలే యూహించునగాక, ఇట్టి సుగళోద్ధియగు నీరిని మాపుర వరంబునకు చైరమ్యాన్ కడవిని. నిర్వహించుటకు, మాయ్యానిసి పల్ కాకానిలర్లును, తదితర జనంబులును, ప్రయత్నించి సాఫల్యము గాంతునగాక. పురవాసి.

V

మండలసభలు, జనాదరణము.

ఆయా: సుమారు యిరువది సంవత్సరములనుండియు జనుల కష్ట సుఖములను శ్రభుకృత్యులారికి తెలియజరుచుటకుయి మండల సభలను జేశాభిమానులగు మహాభూతులు కృయప్రయాసములను సహించి, అచ్చటచ్చట చేయుచున్నారు. కాని జననామాన్యము వీరియందు తగినంత ఆదరణమును గనంబడుట లేదు. ఇందులకు కారణము విద్యావ్యాప్తి జనులయందు చక్కగా లేకపోవుటయే యని యనుచున్నారాని నేనిందుతో పూర్తిగానే కీభవించను. విద్యావ్యాప్తి లేకపోవుట యొకకారణమని నేనుకూడఅంగీకరించెదను కాని, ప్రధానకారణము మాత్రమిదికాదు.

1. మననాయకులయినవారు సర్వజనులకలసి ఏకగ్రీవముగా ఆలోచించుటకుయి యేర్పటుచూపిన రాజకీయసభలతో పాటు జనసంఖ్యలో 1000 కి ఒకరువంతునకూడ అంగీకరింపని విధమైన పునరుద్ధానములు మున్నగువాని సంఘాభివృద్ధికరములుగా భావించునట్టి సంఘసంస్కరణసభలను అజ్ఞానమునందు చాలకలు అట్టిసభ్యులేకూడి వారి నామోదించు తీర్మానములు చేయుచుండుటచేత, రాజకీయసభయొక్క తీర్మానములను సంఘ సంస్కరణసభయొక్క తీర్మానములను నొక్కటియేయనియు, మనమట్టిసభకు పోయిన వాని, నామోదించినవార మగుదుమనియు తలంచి మనమును గ్రామస్థులు తొలగిపోవుచున్నార. దీనివలన సంఘసంస్కరణసభలను చేయవద్దనుట నాయభిప్రాయముకాదు. ఇకనే మనగ్రామస్థుల నిమిత్తమై రాజకీయవిషయములను చర్చించునట్టి సభలకూడి వైవాసిని, జేటుపరుచుట అవశ్యమనిమాత్రము నూచించుచున్నాడను.

2 కొంచెము లోకానుభవము కలిగినవాడయినను వైసభలు వేర్వేరుగ జరుగుచున్నవిగా? మనకు యిష్టము కాకపోయిన సంస్కరణసభకు పోకద్దు అని తలంచి ఒకపర్యాయము వచ్చెనా, వానియనగ అతభవైకవేద్యము. అప్పోసాప్పోచేసికొని ప్రయాణకృత్యముల సహించి ప్రతిధిగురుమును భరించి సభకు వచ్చుననకొనుడు. అతడు ఇష్టమున్నను లేకపోయినను తానిదివరకు ప్రాణతుల్యముగ ఆచరించునట్టి ఆచారమును విడిచిపెట్టవలయును. పట్టుగుడ్డ కట్టుకొని ఒకమూలకూర్చుండునెడల ఒకమహానుభావుడు సభయందు సర్వకర్మములవారితో తాకి కలసి చూర్చున్నవస్త్రములతోడనే వానినంటి కూర్చుండును. ఒకవైపున బూట్టుతోనొక్కడును చొక్కాయితోనొక్కడును కూర్చుండును. ఇష్టమున్నను లేకపోయినను వాడుటల తాకుచు కూర్చున్నయెడల భుజించవలయును. లేదా ఉపవాసములు చేయవలయును. ఇట్టి భయమునకు జడిసి పలువురు సభివృద్ధుల మనుచున్నారు. మనయిష్టానుసారము ఆహారవిహారములపట్టి స్వగృహములయందు ప్రవర్తించుట న్యాయమగునగాని వివిధాభిప్రాయములగుల సంఘములు చేదగినతావులయందుకూడ ఇతరులకు శ్రమ కలుగులాగున ప్రవర్తించుట న్యాయముకాదు. అందరిదగ్గరనుండి ద్రవ్యమును వసూలుచేసి అందరిని సమావేశముచేయించుటకుయి చేసెడి ఇట్టిసభలయందయినను భోజనసమయములయందు ఇతరులకు శ్రమ కలగజేయునట్టి బూట్టుకాళ్లతో భుజించుట మున్నగు వానిని మాని పట్టువస్త్రములధరించియే రావలయును అని నియమించుటకుంచిది. బూట్టుకొట్టు మున్నగువానితో భుజించెడి చాగరకాగ్రణ్యులు ఇదివరకే అభివృద్ధికి వచ్చినారు. మండలసభలు వారికొరకేగాదు చాలమట్టుకు పట్టెలారిజనులకు బుద్ధికరపుటకొఱకే ఉద్దేశింపబడినవి నాయభిప్రాయము. కనుక వారి సాంప్రదాయాచారములకు విరోధముగ విచారించుట తగదుగా.

గుడిపాటి విశ్వనాథం:

స్థానిక వార్తలు

కాలమానస్థితి - - - - - రేడు సాయంకాలము 91 మాత్రము, అధికావస్థ 75 మాత్రము.

దీపమాలవేళి. - - - - - రేడు సాయంకాలము 6-50 గంటలకు, చంద్రుని ఎల్లాడి సాయంకాలము 6-50 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలయును.

రాజీవోటలో బ్యాంకు. - - - - - రేడు సాయంకాలము 6 గంటలకు ఎమ్. పి. జి. బ్యాంకువారు రాజీవోటలో గాన విశోదము గావించెదరు.

అంజుమాన్-ఇ-నుఫిస్-ఇ-అస్లా-ఇ-ఇస్లామ్. ప్రతిసంవత్సరము జరగెడి సర్వసాధారణ సభకల్పేడి గురువారము సాయంకాలము 5-80 గంటలకు లాల్ హాల్లో జరగును.

నిమ్న హత్యుద్ధారక సంఘము - - - - - రేపాదివారము తెల్లవారి ౮ గంటలకు బ్రహ్మానందస్వామి గారు వ్యాసరసాడి యందలి సంఘపాఠశాలలో విశుత్తమునుగూర్చి యుపన్యసింపెదరు.

మైలాపూరు సంగీత సభ. - - - - - రేడు సాయంకాలము ౭ గంటలకు గోపాలనాయకరు స్కూలుహాలులో తిరువాలూరు రాజాయిగానవిశోదము గావించును.

ఒక ద్రావిడోపన్యాసము. - - - - - రామపురముపైనున్న మాడ చర్చి గోడలలో రేపాదివారము అపరాహ్ణము 5 గంటలకు పి. సుందరమూర్తి సెట్టిగారు ఈగలను గూర్చి యుపన్యాసమును వహింపెదరు.

భక్తిమార్గ ప్రసంగ సభ. - - - - - రేపు సాయంకాలము 4 గంటలకు తంబుసెట్టిపేటి 8222 ను కలిపి దాసవరత్నము ప్రసంగింపబడి కాలక్షేపము గావించెదరు.

శారదా గాయన సమాజము. - - - - - మైలాపూరు తూర్పుమాడపేటియందలి బాలికాపాఠశాలలో రేపాదివారము సాయంకాలము 4-50 గంటలకు పాఠికచేరి జరగును.

జయలక్ష్మీలాస సభ. - - - - - నేటిరాత్రి నైదాపేట నాటకశాలలో రామాయణమునందలి కూర్మనఖాండమును సీతావరణమును సుగ్రీవపట్టాభిషేకమును ప్రదర్శింపబడును.

సివిల్ ప్రెజరీలలోని నిలువ మొత్తములు. - - - - - మార్చి 1-న తేదీనాడు 1913-న సంవత్సరమున రు28,93,97,000లును 1911-న సంవత్సరమున రు22,10,22,000లును నిలువయున్నట్లు ప్రకటింపబడినది.

ఇంగ్లీషు మెయిలు స్ట్రీ మరు. - - - - - ట్రేయిన సకాలమున వచ్చునెడల రేపాదివారము సాయంకాలము ౮-3౦ గంటలకు ఇంగ్లీషు మెయిలు మదరాసులో బల్వార్దాకు సిద్ధమగును; పోస్టుబాళ్ళుగలవారి ప్రత్యేకపుసంచులు 3-3౦ గంటలకు సిద్ధమగును.

దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజము. - - - - - రేపాదివారము సాయంకాలము ౭-3౦ గంటలకు అడ్వాపిల్ల పేటి నెం ౮౨ రు ఉపాసనామందిరమున ఎచ్. బాలకృష్ణరావు, బి. పి. బి. ఎల్. గారు పాసనాకార్యముననుసరించి యాంక్షయమున బోధించెదరు.

శారదా సంగీత సభ, తిరువల్లిక్కేణి. - - - - - రేపాదివారము సాయంకాలము ౮గంటలకు వీరగావున మొదలి పేటి నెం ౮౨-౮౩ రు శారదాహాలులో విజయనగరసంస్థానము విద్వాంసుడు వీణ గురురాయాచార్యుల వేంకటరమణదాసు గారు వీణావాదనవిశోదము గావించెదరు.

మత ప్రసంగము. - - - - - రేడు సాయంకాలము 5 గంటలకు మైలాపూరు రేపాదీహాలులో గోదావరీజిల్లా మంగొండ అగ్రహారము వాస్తవ్యులు ఉపద్రష్ట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారు హిందూ మతము యొక్క మూల యొక్క యుగ సారాంశములనుగూర్చి యుపన్యసింపెదరు. దివాన్ బహదూర్ ఎమ్. జి. పార్థసారథి అధ్యాపకుడు, ఎమ్. పి. బి. ఎల్. గా గ్రామసాధిపత్యము వహించెదరు.

గవర్నరుగారి ప్రయాణము. - - - - - నిన్న సాయంకాలము 7 గంటలకు శ్రీ వెంటంతు ప్రభువుగారు సహివావారముగ స్పెషలు ట్రెయినుమీద నుడక మండలమునకు బైలు చేటిరి, శ్రీ వారి పరివారములో బలిటరీ స్పెక్టర్ మేజర్ సి. అలాస్టరు గారును, మైజేటు స్పెక్టర్ డి. సి. ఏస్ గారును, చక్ర రత్నములు ఎల్. జి. గ్యూసన్, డబ్లియూ. డబ్లియూ. ఎఫ్ లిప్టకు గార్లుగలరు. వేంకటగిరి మహారాజు గారును నవాబు సూర్యదీ మహమ్మదుగారును, జే. సి. మోహన్ నీగారును, డి డబ్లియూ జి కవీకారును. ఎఫ్. అర్జున్ జి గారును. దివాన్ బహదూర్ పి. పరాంతుశము నాయుడు గారును, రామసాహెబు భవానందముపిల్లే గారును రైలుపై మనునకు వెల్లి శ్రీవారిని పీఠుకొల్పి, రైల్వేస్టేషను మామం టెండ్రింటు మేనుగారు స్పెషలు ట్రెయిను యాజమాన్యమును వహించిరి.

మదరాసు వైద్యసౌక. - - - - - మొన్న సభాస్థానము 8 గంటలకు గోగులు దిగుటకును స్పెషలు ట్రెయినులో బెంగళూరునకు బైలు చేరుటకును నడుకూలముగా వైద్యసౌక కదలి చేరెను. ప్రేక్షకులు గుంపులుగా గూడిగూడిరి. ముందే యేర్పాటునుగలవారి పోలీసువారును డాక్టరు యూ. రామరావుగారి యాజమాన్యము క్రింద ఆంబ్యులెన్సు కొలు వారును గోగులను నిర్వాహకముగా రైల్వేకించిరి. శ్రీమగ్గురు గారి మిలిటరీ సెక్రటరీ గారును సర్జను జన రలు కూడ రంగమధ్యమున నుండిరి. శ్రీ వెంటంతు ప్రభువుగారు చక్రరత్నక సమేతము విచ్చేసి ట్రెయినును గోగులను పరీక్షించిరి. సాయంకాలము 6 గంటల కాస్పెషలు ట్రెయిను బైలు చేరెను. శ్రీవారు డాక్టరు రామరావుగారిని వారి కేబుల్లను సాయము చేసినందుకై కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ కొనియాడిరి. నిన్న తెల్లవారి వైద్యసౌక బొంబాయికి బైలు చేటి వెల్లిపోయెను.

రాయపేట రేల్వేయర్ల అసోసియేషను. - - - - - కడచినవంకగళవాము మైలాపూరు సెన్ థోమునందు, ముగ్గురిసి పల్ కిపాక్షకరును సంఘాధ్యక్షుడును నగు రావుబహదూర్ టి. నారాయణస్వామి సెట్టిగారి యాజమాన్యము క్రింద జరిగిన సభలో సీక్రెటరీ యైన యా. మోదినపంబడెను. 19 వ డివిజనునందలి గృహస్థులకు స్వయముగా తప్పకొట్టు పెట్టుకొ నెడియేర్పాటు అనుదగ్గరను గాను సంతకముగానున్న దిగనుక, పూర్వమువలె సేమ్యునిసిపాలిటీవారే తప్పకొట్టు పెట్టెడి యాచారమును పునరుద్ధరించి జరపవలయుననియు, బాధ్యుని బ్రెజిడి డక్షి ఇత్యుకొనయందు మైలాపూరు బజారునకుబావు గోడలలో అలాడీచీపము పెట్టవలయుననియు, జనులు నడయాడని స్థలములలో మాత్రమే వెంటబండ్లు నిలుచునట్లు బాసింపబడవలెననియు కాల్పోరేషనువారి ప్రార్థించుటకు తీర్మానంబు బడెను. గో జ రీ చ ర్చి గో డ్డు ను మూసి వేయఁ గూ డద ని యా జ్ఞా పించి నందు కర్మయి అసోసియేషను వారు ప్రభుత్వమువారికి తమ కృతజ్ఞతాభి వాదముల నర్పించిరి. తదనంతరము సంఘాధ్యక్షుడును, కార్య దర్శి పి. ఎస్. నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారును మదరాసు పార్ల మెంటునకు ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనఁ బడిరి.

మదరాసు పార్లమెంటు. - - - - - నేటిసభ మహావరముగానుండును. విద్యావిషయక శాసనము రెండుభాగములు గా నుండును. ఇదివఱకు ప్రయోగించిన భాగమునందు విశ్వ జనీన నిర్మంభ ధర్మవిద్యాప్రదానమునగూర్చి శాసింపబడి యున్నది; దీనివిషయమై మంత్రాంగ సభవారు వృధాభిప్రాయులై యున్నారు. మతవిద్యాప్రదానమునగూర్చి విద్యావిషయకమంత్రిగారు నేడు మతియొకటిలుచు ప్రవేశపెట్టెదరు. దీనివిషయమై కొంతకాల కభిప్రాయభేదముకలదు. ఏతద్దేవతా గుణవిమర్శమునకు కృతగి యుకలదు. ఇది ఆగస్టు నెలనైం బరు నెలలలో ద్వితీయశతాబ్దము కలింపబడుటకు నిర్ణయం పబడును. ఇదిగూడ మంత్రాంగ సభవారి కార్యక్రమములో చేరినదే. విద్యా విషయక కార్యదర్శి సి. పి. రామ స్వామయ్య గారు విద్యా విషయక శాసనముయొక్క ప్రథమభాగము ద్వితీయపాఠ్యము కలింపఁ బడి వితర్కింపబడవలయునని ప్రతిపాదించెదరు; ఆ ప్రతిపాదనము నుపకార్యదర్శి జనోజనముగా రుపసాదించెదరు. వీరి వితర్కానంతరము ప్రసంగించెదరు. హోముస్పెక్టరీ దివాన్ బహదూర్ ఎల్. పి. గోవిందరావునయ్యగారు అవకాశముండునెడల, మత దానధర్మ శాసనము రెండవములు పరింపఁ

మద్రాసు కార్పొరేషన్ నోటీసు

స్పెషల్ వర్క్సు డిపార్టుమెంటు. కంబ్రాప్టు ఎం టి ఎ. నె. ౪౭. A

ఇనుపపోత గొట్టములు (కేప్టు ఆయిరన్ పైపులు) ప్రత్యేకపుపోత సామానులు (స్పెషల్ కేప్టింగులు) తూము మూతలు (స్టానువాలేపు) పైపాంట్లు, మున్నగునవి సప్లయ చేయుటకును, కార్పొరేషను వారికి బిచ్చగించుటకును, కంబ్రాప్టు చేయుటకు యిష్టపడిన, తగినవారు పెట్టుకొను టెండర్లు మదరాసు కార్పొరేషను వారు అంగీకరింతురు. మొత్తపు గొట్టములు, ప్రత్యేకపు పోత సామానులు 4700 బత్తులు కావలసి యున్నవి. వీటిమధ్యకాలిత 2 1/2 మొదలు 4 1/2 అంగుళముల వరకు రకరకముల నుండును.

1915 సంవత్సరము జూలయి నెల 14 వేది మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ఖాఫల మదరాసు కార్పొరేషన్ ప్రసిడెంటుగారి సముఖమునకు చేసినట్లు టెండర్లు, సరాసరి వచ్చుకొన బడవలెను.

టెండరు ఫారములు రు 7-8.0 లు చెల్లించి మదరాసు కార్పొరేషన్ రివిన్యూ ఆఫీసరు గారి వద్ద పొందవచ్చును. ఈపైకముతిరిగి యివ్వబడ నేరదు. టెండరుదార్లు పై ఆఫీసరు వారివద్దనే రు 500 లు ధరావతుగా చెల్లించి వారుయిచ్చు రసీదును టెండరుతో చేర్చి పంపుకొనవలెను.

కార్పొరేషన్ వారు తక్కువకు పెట్టుకొనబడిన టెండరుగాని లేక ఏ టెండరునయిన గాని అంగీకరించవలెనను నియమావళియు లేదు.

నేషియల్ పార్కు } నె. డబ్లియు. మెడలే మదరాసు 14-4-195 } స్పెషలు ఇంజనీయరు

వరుడుకావలెను.

కన్యకు వయసు 15 సంవత్సరములు. కులము నాయుని ప్రైమరీ పరీక్షనిచ్చియున్నది. సౌందర్య వతి. వరుడు సజాతీయుడును, నితీమంతుడును, యావనుడును, విద్యాధికుడును, వసతి కలవాడును కావలయును. వివరములు కొరువా రీదిగువ నిల్వ సమునకు వ్రాయవలెను

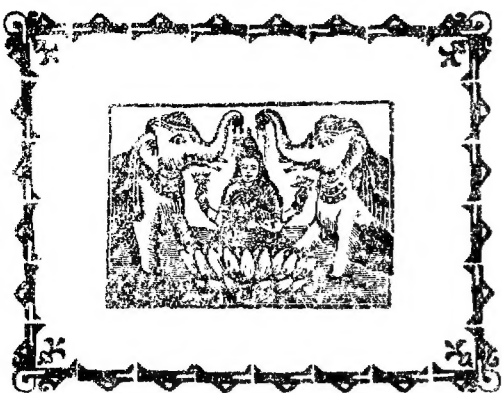
వివాహము. C/o ఆంధ్రపత్రిక

బడవలయునని ప్రతిపాదించెదరు. నేడు శ్రీగంధిదంపతులు విచ్చేయుదురు. డక్షిణాఫ్రికాసమాజము గౌరవార్థ కార్యదర్శి నరేశకుమార్, నోటీసు లేకుండ ప్రతిపాదించుటకు పాస్ మెంటు వారనుమరించునెడల, శ్రీగంధి దంపతులకాకు గౌరవించు నిమిత్తము పార్లమెంటు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు నలిపి వేయఁబడవలయునని ప్రతిపాదించెదరు. నోటీసిచ్చుటకు కృతగి లేకపోయినది.

సంతోషిత వాతావరణము. - - - - - మదరాసు క్రెసి డెన్సి పోల్టోఫీషరుకు నిన్న సిన్హాశండి యాక్రీడ తంత్రివార్ల వచ్చినది. - - - - - "మః బాబు తీరమున కలవవాతావరణము కల్లోల స్థితిలోనున్నది. జాగరూకతతో నడుచుట యవశ్యము."

వై. సెన్సిధాంత మహాసమాజము - - - - - నేడు సాయంకాలము 6 గంటలకు తూర్పు సుబ్రహ్మణ్యస్వామి యాలయములో వేసీకాలేజికి సంబంధించిన పండిత టి. సి. కళ్యాణ సుందర మొదలియారు గారు ఎరిపతనయనారు చరిత్రమును గూర్చి ప్రసంగించెదరు.

ఆర్యయునజనసంఘము. - - - - - టంకనాలపేటి నెం 316 రు స్కూలుహాలులో సి. ఎస్. వేంకటరామయ్య, పి. పి. బి. ఎల్. గారు ద్వ్యక్తాణమునుగూర్చి యుపన్యసింపెదరు. డబ్లియూ. చక్రపాణి నాయుడు, పి. పి. బి. ఎల్. గా గ్రామసాధిపత్యము వహించెదరు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 17-తేది.

శనివారము.

మన పరిశ్రమలు, వ్యాపారములు.

యుద్ధ సమయమున ప్రతి దేశమును తన తన పరిశ్రమలకును వ్యాపారములకును నిమగ్నమై సంతోషము నుపసాదించుచున్నది. మనమును మొదటినుండియు నియోజ్యమైన యుద్ధమున మన ప్రభుత్వమువారును గొంతవరకు తగిన కార్యభారమును నిర్వహించి నలెనను కుతూహలము గలవారై యున్నాము. కానివారి అనిర్బంధ వ్యాపారపద్ధతి వారి కిప్పటికిని యద్దగుచున్నది. అనిర్బంధ వ్యాపార పద్ధతి ప్రారంభదశ యందుండు పరిశ్రమలకు హాని కరమని శాంతిసమయముననే మన ప్రాంతవ శాస్త్రజ్ఞులేకాక ఇతర దేశముల శాస్త్రజ్ఞులును కూడ ననేకులు అంగీకరించిన విషయమే. యుద్ధము వచ్చిన పిదప మన పటికంఠ నెన్నియోర్లు నిర్బంధ వ్యాపార పద్ధతి వారులకు బలము పెచ్చినది. అంగ్లా భూమి యందుకొందరు ఇది వరకు ప్రాంత వ భూమి విషయములలో కష్టమైన కొనసాగింపులను పని వారు నేటి దినము కనులు తెరిచి విషయ పక్షాంతిచేసి మొన్న మొదటికివారు. ముఖ్యముగా రెండు తెగల వస్తువులు వారి దృష్టి నంతయు మన దేశముపై మగల్గినవి-కొబ్బరినూనె మున్నగు నూనెద్రావ్యములు, చక్కెర. వీనికి మనదేశమున తగినంత పుష్కలముగా న ప క్తి సామగ్రి కలదు. వీనిని సిద్ధము చేయుట యయినను సంతోషముతో పనిలోనికి కాదు. కాని యివి మాత్రము మనదేశమున నుత్పత్తియగు నభివృద్ధి మార్గములు బహుకాలముగా కానరాలేదు. జర్మనీ ఆస్ట్రీయాల వారొక ప్రక్కను బావావారు మరియొక ప్రక్కను మహాద్వంద్వవృద్ధిని పరిశ్రమల నభివృద్ధి పరచినారు. ఈ మూడు దేశములును అనిర్బంధ వ్యాపార పరములుగావు. తమ దేశపు పరిశ్రమలను సంతోష సుంకములచేతను, ఉత్పత్తిమీద ఇనాముల నిచ్చుటచేతను, కరంట్ల నిచ్చుటచేతను, ఈ రాష్ట్రములు తలయెత్తి కొనగలిగినవి. ఇందులో జర్మనీచరిత్ర యత్యద్భుతము. పదుల సంవత్సరాల ఇంగ్లండుకు వ్యాపారమున రెండవదియై పై రెండువస్తువుల సరఫరాకును ఆస్ట్రీయాలోకాక తానేగితియెనది. బ్రిటిషు పరిపాలకులు ప్రాంతవభూమికి పరిశ్రమిక సంతోష పద్ధతి యుండరాదని పట్టుపట్టుచేత నేటియుద్ధకాలమున ప్రాంతవభూమి మరియొక విధముగా చేయగలిగియుండు సహాయము అనివార్యముగా తప్పుట తటస్థించినది. ఈ విషయము నాంగ్లా భూమి ఇప్పుడు చుట్టగా గ్రహించగలిగినది. అచ్చటి ప్రముఖులు మన పరిశ్రమల హక్కులను నెత్తిమావ నారంభించినారు. కటిడినము మరియొకచోట ౪౫. కోపరు తక్కువ బ్రిటిషుగు మనపంచదారను గురించి వ్రాసిన

వ్యాసమును ప్రకటించితిమి. అందులో మూడు విశేషము లందరును గమనింప దగినవిగలవు. మన మహాపురుషుడు గోకలే ప్రశంసయు నాతడును నాశని సహకారులును 1911 వ సంవత్సరమున మన పరిశ్రమల యభివృద్ధికి ఇండియా శాసన సభలో చేసిన వాదమున కామోదమును మొదటి విశేషము. ఇట్టియూ మోదమును ఆంగ్లా నాయకు లిచ్చునంతటి పరిణామమును గనిన మన భాగ్యమే భాగ్యమనవచ్చును. మరి రెండవది ప్రభుత్వము వారెంతచెరకువంట నభివృద్ధిపరచి బాగుపరచు చున్నను బావా ప్రభుత్వమువారు సంతోషమునిచ్చి ప్రాంతవ ప్రయత్నముల నణగ ద్రొక్కచుండ నాంగ్లా ప్రభువులు మిన్నకుండునను భయమున్నంత కాలము మన ప్రాంతవ పరిశ్రామికులు సంచార పరిశ్రమకు దిగజాలరనుట. మూడవది బీటుడుంప చక్కెర యంతకు బీటుడుంప చక్కెర ఆంగ్లా భూమిలో వృద్ధికావచ్చుననియు చెజకు చక్కెరయంతకు చెజకు చక్కెర ప్రాంతవభూమిలోను ఇతరానికి వేరము లలోను వృద్ధికావచ్చుననియు ననుట ఈ మూడు విషయములను మన ప్రభుత్వముల వారు చుట్టగా నాలోచింపవలసి యున్నారు. అందు ముఖ్యముగా ఇండియా కార్యదర్శిగారు మనము చేయవలసి యున్నారు. గవర్నరు జనరలుగారికిని స్థానిక ప్రభువులకును స్వాతంత్ర్యముల నిచ్చివారిచే నుచితరీతిని పనులు జరుపవలసి యున్నారు. ఇతర దేశముల కృత్రిమముగు పోటీలకన్నిటికినినల్పి ఏదేశమునకుగల యుత్తమకత్తుల నాదేశము పరిపూర్ణతకు దెచ్చుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండ వలెనని సిద్ధాంతమును గ్రహించి సంస్కారములు నారంభింప వలసియున్నారు. ఆంగ్లాభి ప్రయత్నములైన కార్య భాగ్యమున కొదవకపోవని నమ్ముచున్నాము.

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు.

పై సంస్థను గురించి మేమిటీవల వ్రాసినముఖ్యవాసముల యందలి యొకటిరెండు విషయములను నొకరిద్దరు మా పౌరబాటున నేమి మరలెత్తర కారణముల నేమి మాతలంపని యర్థముచేసికొని నట్లు వినుచున్నాము. మొదటి వ్యాసమున “అది” యను సర్వనామమును గురించిచేసిన యాక్షేపణ సరిగాదనియు “చేయుటయనునది” యనుదానిలోని “అది” యనుసర్వ నామముతో సమన్వయమనియును నెకరు తెలిపిరి. ఇది సమంజసముగా నేయున్నది. ఈ యదాహరణము తీసికొనుట పౌరబాటు. కాని ఇప్పుటి వ్రాతలలో సర్వనామముల విషయమున నెంతో దుష్ప్రయోగమున్నదనుట భాషాభి మానులందరును నొప్పుకొనెదరు. అవిషయమును జూపనేరని నిదర్శనముతప్పైన విషయమేతప్పు గాజాలదు కదా. మరియొకరు నిదర్శనములను రిపోర్టులోనుండి యెత్తిట సరికాదనిరి. ఆంగ్లా విమర్శకులు సాహిత్యమునకునై తైమ్ము పత్రికనుండియే లోపములనేరి యెత్తుచుండురు. ఈయభ్యాము మనదేశమునను లేక పోవుకాని మనకు ఇంతవరకు నిమర్శయనిన పరస్పరదూషణ యను నభిప్రాయ ముండుటచేత రిపోర్టునుండియే యెత్తియుండుట ఎవ్వరైనను కొందరికు వెగటుగ దోపవచ్చును. అట్టివెగటు బుద్ధిపూర్వకముగ కలిగించిన వారముకాము కావున వారు మమ్మును మన్నింతురుగాక. ఒక్క ప్రతిష్టాపన యొక్క కార్యములు అనేక పరిస్థితులపై నాధారపడి యుండును గాన తత్ప్రతిష్టాపన సాలోచముల నెంచుటకు కారణము లోపముల సంస్కారమునకుగాని ప్రతిష్టాపన

యందలి నుమాపురుషుల లోపముల నెంచుటకు గాదని జనునరులకు విన్నవించు కొనుచున్నాము.

శా. మోచర్ల గ్రామచంద్రారావు గారు ఫిబ్రవరి మాసమునందు జరిగిన స్థానిక శాసన నిర్మాణ సభాసమావేశ సమయమున కొన్ని కొన్ని గ్రామములలో జనసమృద్ధిమై గ్రామముల నిర్మాణ ము ర్థదాయకముగా జరుగుచున్నదనియు అభ్యుపలము నువాదించుటకు ప్రభుత్వము వారు గ్రామకర్తలములను పిలిచియొనర్చు నుద్దేశముతో నిప్పుడతగిన భూమిని సంపాదించి పెట్టు ప్రయత్నము లొనర్పవలసినదనియు నుపక్రమించిరి. ఆయుపక్రమము ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు విషయ పర్యాలోచన మొనర్చినారు. ప్రస్తుతము 10,000 ల జనసంఖ్యకు వెబగిన గ్రామములు వెక్కులుగల మండలములు తిరునల్వేలి, రామనాథము, దక్షిణార్కాణ, కోయంబుత్తూరు కృష్ణలు. ఇందులో రామనాథము ఎక్కువగా జవాంబారి ప్రదేశము. కోయంబుత్తూరులో జనాభివృద్ధి దిన దిన పెక్కి పోవుచుండుటలేదు. కావున నిప్పటికి తిరునల్వేలి, కృష్ణ, దక్షిణార్కాణలలోని 7500 ల జనసంఖ్యకు మించిన గ్రామముల విషయమున పనిబూనుటకు ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించినారు. ప్రత్యేకముగా అంగలకని డిప్యూటీ కలెక్టరు కె. ఎస్. శ్రీనివాసాచారి అవరగకు గారిని నియమించినారు. వీరిని నియమించుచు చేసిన యుత్తరువులో వీరు కార్యక్రమమున కుపక్రమించుటకు ప్రవర్తించవలసిన విధానమును సూచించుట గమనింపదగి యున్నది. కలెక్టరుల క్షుణ్ణ దీక్షనట్లు ఆఫీసులలోను వీరెంత సలహాచేయవలసియుందురో అంత సలహాకైతులలో మోతుపరి ప్రతినిధులతోను చేయవలసి యుండు రట! యూనియను పంచాయతు లున్నచోట వాని నుపయోగించు కొనవలయునట! లేనిచోట గ్రామకర్తలములను సంపాదించు నిమిత్తములు పరకతి సాధుముల నిర్మింపవలయునట! ఈ దృశ్యమగు హెచ్చరిక ప్రభుత్వము వారిచ్చుటను నభికారులు లక్ష్యమందుచి ప్రవర్తించినచో నికొత్త యుపక్రమము ఎక్కువ శీఘ్రముగా ఫలవంతముగ ననుటకు సందియములేదు.

గాంధీదంపతులకు స్వాగతము

లోకమాన్యులు గాంధీగారు వారి సతీమణి సహితముగ నేటి నాయంతాల మీనగిరిమునకు దర్శనమియ నున్నారు. నిజముగా నీ ప్రాంతవ పుత్రుల యాత్మ గౌరవమును నిలిపిన స్వాగత్యా గాలు ఈ భారతభూమి గౌరవమును పెంచిన మహాధీరులు మన దేశమాతయొక్క పై న్యము నుడివిన సంతృప్తాసము ఈదంపతులు గాక మరెవ్వరు గలరు. వీరి ముఖపీక్షణముచేత వీరి నాగమృత పానముచేత వీరి యుదాత్తసహవాస మహిమచేత నీ నగరపౌరులు ధన్యులగుదురనుట యట్లుండ నీరా జభాసీ నగరము ముఖ్యపానముగా గల ప్రదేశ మంతయును మహాసంతోషము నుడుననుటకు సందేహము లేదు. కావున నీ ప్రసిద్ధమిథునమునకు నాంద్రమండల ప్రతినిధులుగ హృదయ పూర్వక స్వాగతమిచ్చుచున్నాము. వీరి రాకచే యజ్ఞానాంధకార మెక్కువగాగల ఈ మారుముల రాష్ట్రమున నుత్కృష్ట దర్శముల విజ్ఞానప్రథ లోక కొంత ప్రసరించుచుగాక యని యెదురు చూచుచున్నాము.

నేటిదినము ఈ దంపతుల గౌరవాభ్యుదయ గాంధీగారి జీవితచరిత్ర యను చిన్న పుస్తకమును ఆంగ్లామునను, ఆంధ్రమునను, అరవమునను 10,000 ప్రతులవరకు నుచితముగానియ్య గణత అండు కంపెనీవారు తలపెట్టి యుండుట ప్రశంసనియము.

శ్రీయుతగంధిగారు.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

జప్తినువిమానములు.

ఆంగ్లేయపట్టణములమీద బాంబులవేయుట
వాస్తవంగానుతీరమున బాంబులవేయుట.

లండను ఏప్రిల్ 15:—నేటిరాత్రి జెప్పిలినయెడల
వాస్తవంగానుతీరమున బాంబులు వేసినవి. సాయంకాలము
8 గంటలకొక జెప్పిలిన గనబడెనని న్యూకాస్టెలనుండి వార్త
వచ్చుచున్నది. ఈ జెప్పిలిన నెమ్మదిగాబయలుపడినదిగానోయినది.
అయినను కొలదిదూరము దేశములోనికి జొచ్చి గనబడుచున్నప్రదేశ
శమునందు మహా 23 బాంబుల వేసెను.

నష్టమేమియులేదు.

ఇందువలన నష్టమేమియుకలుగలేదు. అక్కడక్కడ
బొమ్మగనుండుపుటెను. ఈమంటలు వెంటనేయాగ్నివేయబడెను.
ఒకటై నీకలమాత్రము ధ్వంసమయ్యెను. మునుపటివలెగనున
ముకాలేదు. తరువాత జెప్పిలిన గుఱుదముమీదగనోయెను. ఈ
ప్రదేశముదెక్కడను దీవములేకుండెను. రాత్రి 11 యగ్రసప్తతి
కి మరల సంతయు యథాప్రకారముగనుండెను. బయిల్పూరిదను
వాల్సెందుమీదను బాంబులువేసిరి. పీల్డలోనివారు తమపట్టణ
జముమీదికిగూడ వచ్చు నేమోయని పట్టణమునందు దీవములు
వెలిగించుట మానివేసిరి.

ప్రజల భయము.

ఈజెప్పిలిన వచ్చినసమయమునందు ప్రజల
భయమున కందరు మెచ్చుకొనుచున్నారు. వారు
కలవరమున జూపలేదు. భద్రోపాయములను కాంత్యవైపున
చురుకుగను గడువించిరి.

నష్టము బహుస్వల్పము.

కలిగిన ప్రముఖ భవన స్వల్పమనియు ప్రభువలన
వామలు గాకుండుటయేగాక గాయములవైన ద్వివి యామ
నిటీల ప్రమాదములవలన దెలియుచున్నది.

ఈయెడలోనివారు వేసిన బాంబులన్నియు
బుట్టించెడివి. ఇవి 18 అంగుళముల పొడవుగలవి.

ఫలితము.

జెప్పిలినయెడ దర్శనమగుటవలన నాతడు
జేన్సు నిమిత్తము బైత్తునందు జరిగినసభకు మరొకరు
ఈయెడ గనబడిన సమయమునం దొకగురువు కనుగొన
చుండెను. ఈ భవనాగ్రహణదీప్తియమును తనముపకాశి న
జొప్పించి ప్రజలను హెచ్చరించెను.

యెన్నెన్నమీదికి వచ్చుట.

లండను ఏప్రిల్ 16:—నేటియుదయమున 12 గంట
లకు యెన్నెన్నలోని మార్కెట్ మీద రెండు జెప్పిలిన యెడ
లు 4 బాంబులవేసెను. వాటిలో ఒకటిగూడ గూడ బాం
బులవేసిరి. కొన్ని గృహములు తగులబడినవి. ఈ జెప్పిలినలు
హాక్వాటనునది వెంటనే దెచ్చినవి.

వైకుంఠము.

వైకుంఠము విమానము ఆంగ్లేయుల దని మొదట ఆరు
కొనిరికాని, జప్తినులోనుండి దీపకాంతులు కనుపడి, బాంబులు
ప్రేరిత ధ్వని వికటవలన నిజము తెలిసినది.

చాపింగుటను, బెడ్డింగుటను, స్పీటను, డెలావాల పట్టణములమీద
ఎరిమిదిబాంబులు వేయబడినవి. కాని ఒకటప్పుడు
నిప్పు ముట్టుకొనుటతప్ప వేరునష్టము కలుగలేదు. అక్కటప్పుడు
సీనుబరను, కిల్లింగురు రుప్టణములమీదకుండ బాంబువేయబడి
నవి. వీని కలన స్పీటను బరను లో నొకయింటికి నిప్పు
ముట్టుకొనినది. కాని వెంటనే ఆగ్నివేయబడినది.

తైను నదికి అభిముఖముగ విమానము వెళ్లి బెంటను
మీద రెండు బాంబులను వేసినది. ఇక్కడ వేసిన బాంబు
లొక పొలములో పడి ఒకత్రొక్కుడుబండ్ల ముక్కలు
ముక్కలైనవి. ఈ బండివానికికూడ కొన్నిగొడ్డలు దగిలినవి.
వాల్సెందుమీద ఆరుబాంబులపడి నాలుగుబొట్ల
కొట్టి నిప్పుముట్టుకొనినది. ఒకబాంబు ఇంటికప్పుమీద పడి
కులిపోయినది. మరొకటి రైలువేయిద పడి నిప్పుముట్టుకొని
కొన్ని నిమిషములవరకు రాకపోకలు ఆగినవి.

జప్తిను తైను నదికిదాటి, రెండుబాంబులనువేసి సముద్రమునైపునకు
పోయినది. ఈ బాంబులు పడుటవలన నష్ట
మేమియు కలుగలేదు.

పట్టణములోని దీపము లాగ్నివేయబడినవి గ్రామములు
నడువకుండ ఆగిపోయినవి. తైల్లిలోను పనిచేయులేదు. ప్రజలు
కెరకెరి నష్టములేదు.

ఇంగ్లండు వైపునకుండి మహాజప్తినులు తిరిగి
వచ్చుచు, హోలండు తీరమునకు సమీపముననున్న ద్వీపములవద్ద
ఆగపడినవి. ఒకటి రెండుతీరముల తీర్చుకొని, తుపాకులు
వేయబడినవికాని దెబ్బతగులలేదు.

నేటి (16 తేదీ) మధ్యాహ్నము, జర్మనీవారి విమాన
మొకటికెంటుకు వచ్చివారను అభాకముసమీపమునను పీక
రునాము, సిటింగు దగ్గరను బాంబులువేసినది. విమానమును
తుపాకులువేసి కొట్టిరి. దీనికిదెబ్బ తగిలియుండవచ్చును. ఇది
క్రిందికి వచ్చుచున్నట్లుగపడినది. కాని వెంటనే పయికిలేచి
మహావేగమున సముద్రముమీదకు పడిపోయినది. ఆంగ్లేయ
విమానములు దీనిని తిరిమినవి. ఇది వేసిన బాంబులవలననష్టమే
మియు కలుగలేదు.

అధికారములకు వచ్చినవార్త.

సియో ఏప్రిల్ 16:—హోలండాదేశపు మంత్రి గారి కీసంగతి
తెలియపరచుచున్నాడు. కడచినరాత్రి (14 తేదీ) జర్మనులు
జప్తిను ఇంగ్లండుకు ఈశాన్యభాగమునకు వచ్చి బాంబులువేసినవి
తిరువాతనిని న్యూకేసీలు వైపుకు వెళ్లి ఆరుబాంబులు వేసినవి
ఇండకు కొంతనష్టము కలిగినది. కాని ప్రాణోపద్రవము మేమి
యులేదు.

వైకముఖద్వారమున బాంబులువేయుట.

లండను ఏప్రిల్ 16:—ఒకజెప్పిలినయెడ యీనెల
18 తేదీని వైకొనది ముఖద్వారమున బాంబులవేసి సురక్షిత
ముగ తిరిగివచ్చెనని తెలిసినా ప్రకటించబడెను.

జర్మనుసముద్రమేరైన దుర

హోలండు ప్రజల కోపము,
పత్రికల తీవ్ర విమర్శనము.

లండను ఏప్రిల్ 15:—మహాజప్తినులు తైన్సులో
(కాన్వెంట్) ఆరు హోలండు దేశపు సేనుగు హాక్విడో
బడినది. స్త్రీయగువ్వకు లంగరు వేయబడి యుండెనని. ఈస్త్రీ
పదియేను సమీపములలో మునిగిపోయినది. రాత్రి తెల్లవార
నీటిలో కొట్టుకొని యున్న కళాసులు, దస్సెసోయి చిన్నపద
వలలోని కక్కిరి.

హోలండు ప్రజల కోపము.

హోదాను ముంచుట్ట పడవలను పట్టుకొనుట మున్నగు
దురాగతముల వలన హోలండు దేశములో చాల స్పృహ
కలిగినది. ప్రజలలో కోపావస్థయు ప్రజ్వలించుచున్నది. నష్టము
లను కట్టి యిచ్చుటకు జర్మనీవారిని ద్వారతనమువారు కోరుడ
రని ప్రజలందరు విశ్వసించు చున్నారు. పత్రికలు తీవ్రముగా
వ్రాయుచున్నవి.

పత్రికాభిప్రాయములు.

తైల్లిగాఫ్ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది.—ఎంత
నిష్కర్మముగ జూచినను మీడియా తటస్థదేశమువారిని తెల్ల
యుండును. తటస్థదేశముల హక్కులకు, భంగము కలిగించి
నందుకు జగ్మనీని ఉత్తరవాదిగ చెప్పుదురని మేము నమ్ము
చున్నాము. హోలండు ద్వారతనమువారి ఉత్తరపువైన బయలు
దేసిన హోలండుస్త్రీయను, హోలండుతీరమున, హోలండుతోవైకి
స్త్రీ హమున్నట్లునటించున్న జర్మనీవారు టూర్పిడోవేసిరి. విరో
ధులముగనందు మనిమేముబహిరంగముగ జెప్పవలెను, ఇట్టి
ప్రేమమామందింక నెన్నిసారులుమానెదరో.

మాన్ బోడు పత్రిక.

మాన్ బోడు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.—జర్మను
సముద్రమేరైన దురాగతములు, ఎంతకాలమునకు, పొరబా
టుక తలంపవలెను.

రాటరుదాము పికారంటుపత్రిక.

రాటరుదాము పికారంటుపత్రిక, ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—జర్మనీకు
స్త్రీయనుమొందుట సబబుమైన దురాగతము
లలో చాల దాదాబమైనది. స్త్రీయలోని సరకు ఎక్కడకు
పంపుదుచున్నది అనుమానించుటకు పీటులేదు.

టర్నికెయోడను ముంచుట

లండను ఏప్రిల్ 15:—టూర్నికెయోడను జర్మనీవారి
యెడలవై టూర్నికెయోడను బయోగించి దెచ్చితీరమున నున్నపుడు
ముంచిరి. అందున్న 22 నావికులలోను 10 రక్షించబడిరి.

దెచ్చియెడను ముంచుట

ఆంస్టర్డాం ఏప్రిల్ 15:—గూర్జి నెట్టరుద్వీపపుయెడ
సమీపమున కాట్విక్కున దెచ్చివారియెడను జర్మనీవారు
ముంచివేసిరి. నావికులు సురక్షితముగ నున్నారు. ఈయెడ
లో దెచ్చిద్వారతనమువారు ఆమోకానుండి తెప్పించుకొనుచుం
డినభాగ్య ముండెను.

ముంచిన నౌకాడలు.

లండను ఏప్రిల్ 16:—ఈనెల 14 తేదీనో యంత్య
మగు వారమునందు జర్మనీవారు రెండునౌకాడలను ముంచిరి.
ఈ కాలమునందే క్రెటులిటనుకు రాకపోకలు జరగిన నౌకాడల
సంఖ్య 1482.

ఇంగ్లండు

ద్వారతనమువారి గోధుమన దెబ్బలు.

లండను ఏప్రిల్ 15:—ఇండియాద్వారతనమువారును
బ్రిటీషుద్వారతనమువారు నౌకరినౌకరు సంప్రసించి గోధుమల
వ్యాపారమునందున్న తమ ఏకెంటు వారు కొన్ని గోధుమలకు
వారే డబ్బుయిచ్చుకొనలేని తీర్మానించినది యొక కనంతి
కలిగినది. ఇందువలన ఈపురులో నమ్మబడుబిల్లులు చాలవరకు
నగదువ్యాపారమునకు వచ్చును.

సంధిపరతులు

సామ్రాజ్యమునందలి దేశములను సంప్రదించుట
లండన్ ఏప్రిల్ 16:—కాల నీలసైన్యకెటరీయగు
హోక్కురుగారు కామక్కుసఫలో ముట్టాడుచు యుద్ధము
పూర్తియై సంధిచేసికొను సమయము వచ్చినప్పుడు, సామ్రా
జ్యమునందలి యితర దేశములలో సంపదించుమనిచెప్పిరి. ఇది
నాకు చాల సంతోషమున కలిగించినది. కాని ఎప్పుడో సంధి
చేసికొను వరకు ఆగియుండుచేట్లే వీలైనయెడల యీలోపు
గానెల సామ్రాజ్యసభకేయవారు? అని ఆస్ట్రీలియా దేశపు
ముఖ్యమంత్రియగు ఫిషర్ గారు ఆస్ట్రీలియా పార్లమెంటులోననిరి.

మేజరు జనరలు పట్టుకారు సేవకు నడుపుట.
కేపుటయిన ఏ.పే. 16:—జర్మనీకి ఆఫ్రికా నైర్యతి
భాగమున జర్మనీలకు యుద్ధము చేయుచున్న యూనియను
ప్రభుత్వమువారి సేవలకు మంత్రిగనున్న జనరలు పట్టుకారు
మే.జరు. జనరలులకు బిరుదుతో సేవాధిపత్యమును వహించి

జర్నలి

అంతర్గమన ప్రచారము

తెల్లపానీ వివాదము.

రాజధాని ఏప్రిల్ 16:— అంతర్గమన బ్రౌయర్ గారి శత్రువును భీతికొల్పునయమున దాక్తురువాక బెత్తాక హిల్స్ గారును అక్కిలికొట్టితిమను భిష్మభిష్మాయై యున్నామని దాక్తురుగానకు అడ్డొలుగారితో నేర్పబించియుండలేదు. ఎంత కాలము వీరువుడిని వాదము జరిగిపెట్టుటగాని ఈయనద్యమును చక్కవర్తిగారి యంగీకారమును బడయలేదు. వైయధికారులయొక్క లొక్కతీరున నుండకపోవుటచే అంతర్గమనవా రింకను తమ కృత్యములందు నిశ్చయములేకయున్నారు.

గ్రీసు

యం వెనిజిలాస్ గారు.

లండన్ ఏప్రిల్ 16:— యం వెనిజిలాస్ గారు మొదట యాజిపునకు బోయి తరువాత క్విట్టెండ్ నుండి యుద్ధము ముగియవరకుండెదరని విశ్వాసముండి టయిమ్ము ప్రతికట వార్తవచ్చెను.

ఫిలిప్పీన్స్

డ్రోస్ నును గుంచుట.

చిలీవారి యనుమతియు, గ్రేగారి మాపణ లండన్ ఏప్రిల్ 16:— డ్రోస్ నును చిలీదేశ జలప్రదేశమున గుంచినయలట చిలీదేశ దొరతనమువారు మైత్రిభూయిష్టముగ తమ యనుమతిని తెలిపి. ఇందులకు సర్ ఎడ్వర్డ్ గ్రేగారి క్షమాపణమును వేడికొని డ్రోస్ ను నిర్బంధమునకు వచ్చుకొనక జర్మను పతాకమును ధరించియే యుండిరని చెప్పిరి.

బొంబాయి

మెయిలు స్త్రీమరు.

బొంబాయి ఏప్రిల్ 16:— శత్రు మధ్యాహ్నము కెయి జరుపిందా అను మెయిలు స్త్రీమరు ఇంగ్లండుకు బయలుదేరును. సర్ హెన్రీ బర్ట్ వారిభార్య; బిగ్గెడరు జనరలు వారిను వారిభార్య; సర్ జాను హౌసు వారిభార్య; మేజరు జే. సి. రాబర్ట్సును, నాగపురము తమిళనాడు సభకు కొంటెను, కిట్టను దొరసాని, బార్వాణికాకా, చావాల, అబ్దురహ్మాను, ప్రాన్సిను స్టాంగునును ఆనరలు మాంటీకు, ఆనరలు మార్షల్ రిడు గారు, దీనిమీద లండనుకు వెళ్లుచున్నారు.

మనసిపాలిటివారి బుడి.

బొంబాయి ఏప్రిల్ 16:— ఒక మునిసిపల బండిలో దిట్టముగ చెల్లమున్న గుబరువువేయగా, పల్లములోకి పడిపోయినది. దీనివలన ఒక పాక్స్ కిల్లచనిపోయెను. దానిమీద బండి నాని మీద బొంబాయిలోని జంతువాధాని వారణసంఘమువారు కేసుతీసికొనిగా పోలీసుగార్లలో విచారణ జరిగినది. మద్రాసు 21 వార్తాపాపల బయినవేసి, మేజిస్ట్రేటుగా కిట్ట తెలియజేసికొని విద్యులు లాగలేనంత బరువును వేయుట చాల ప్రారంభమైనది యని మునిసిపాలిటి వారు తెలిసికొన వలెను. ఇటువంటి ఎద్దులచేత బండ్లను లాగించుట ప్రజలకు చాలప్రమాదము కలుగును. మునిసిపాలిటీ గుండెగ్రాట్ తీసికొన వలెను. సరకును లాగలేని కిట్ట మునిసిపాలిటీ వారి బండికి కట్టినప్పుడు, పట్ట కొనబడ తలచుట పొరబాటు.

కరాచి వ్యాపారము.

చీ ఏప్రిల్ 16:— ఎర్నెస్టు వ్యాపారముచేయు నమువారి పక్షమున వ్యాపారము కొనుమన్నారు. కొనిపోవుటకు ప్రాంతాభిరుక్తును మేనెలలోను ను. దొరతనమువారు స్త్రీమరుసప్తయిక తగిన గుచున్నారు.

పునరుమగింకకాలము

చనలేదు.

16:— టెట్టి నామకాలము గు క్విట్టెండ్ బొంబాయిరాజ సభవాక్ హాండ్లప్రభు ఉంచడని రాజుగారిని సామెతగారు ఆరోగ్య సభకు రాలేదు.

నారోగిగారి బాబు.

“ హాండ్ల ప్రభువును మరికొంతకాలము వైస్రాయిగ ఉంచుడని హిందూ దేశములోని ప్రజలందరిగారునున్నారు. ఈ రనురాజుగారు ఆలకింజరని నమ్ముచున్నాను అని నారోగి గారు స్వతహా గదస్కతు చేసిన బాబు రాజధాని సుంపుము వాటికి పంపి.

హిందూ దేశములోని టైముమునకును, ఇంగ్లాండు దేశముయొక్క టైముమునకును హాండ్ల ప్రభువును మరికొంత కాలము యిక్కడ వైస్రాయిగ ఉంచుట అవసరము. ఇప్పటి దేశస్థితిగతులనుబట్టి హాండ్ల ప్రభువుబోటి రాజతంత్రజ్ఞుని, దేశీయులందు అభిమానము కలవారిని నూత్నబుద్ధి కలవారిని, ఎంతకాలము ఉంచుట అవసరమో, అంతకాలము ఉంచవలెను. అను సీవిషయమును రాజుగారికి విన్నవింపుడని ఇండియా సెక్రటరీకి టెలిగ్రామును పంపుటకు తీర్మానించిరి

టయిమ్ము ప్రతికట అణా.

బొంబాయి ఏప్రిల్ 16:— బొంబాయి నగరములో ప్రయోగించు “టైమ్సు ఆఫ్ ఇండియా” ప్రతికట ఇదివరకు ప్రతి ఒకటికి 4 అణాల చొప్పున అమ్ముచుండిరి. మేనెల 1వ తారీఖు మొదలు ఒక అణా చొప్పున అమ్ముదురు.

మెయిలు స్త్రీమరు.

బొంబాయి ఏప్రిల్ 17:— నేటికడయమున, వెరిస్ట్రాయను మెయిలు స్త్రీమరు ఇంగ్లండునుండి వచ్చినది. ప్రయాణికిలు స్త్రీమరునుండి, 10 గంటలకు దిగుదురు. బహులపాయంకాలము కలకత్తా పంజాబు, చెన్నపురులకు బయలుదేరును.

కలకత్తా

కలకత్తా ప్రజల ఆరోగ్యము.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 16:— కడచినవారముకంటే కలరా వలని మరణములు కొద్దిగ హెచ్చినవి. మొత్తము 126 మందిచనిపోయిరి. కడచిన ఆరువారములోనివలన ఇంతమంది చనిపోయియుండలేదు. మహావీరములవలన 52 చనిపోయిరి. కడచినవారముకంటే ఈవరకును కొద్దిగ తగ్గినది. ప్లేగువలన మృతినొందినవారి సంఖ్య ఆకస్మికముగ వృద్ధియైనది. కడచినవారములో దీనివలన 10 గంటలకు దిగుచనిపోగా నీవారములో 80 మంది చనిపోయిరి. మూడువార్డులలోను వారిలో ప్లేగు బయలుదేరినది.

రాజకీయదోషిని దాచుట.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 16:— బారిసార్ కుట్రకేసులో దోషిగనండి అంతులేకుండ సారిపోయిన మదనమోహన్ ఘోషికు ఆయనాని దాచినందుకు దేవీపద ఆయనాని మరి ఇద్దరి కలకత్తా 2 వ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు కక్షించిరి. వీరు వైకొర్టులో అప్పీలు చేసిరి. జడ్జి చిట్టి, జడ్జి బిచ్చికాపు గార్లు యాఅప్పీలును విచారించుచున్నారు. దేవీపదఆయనవాడు యా అప్పీలుచేసిన తరువాత మార్టీబజారు బాంబుకేసు సం దర్భములో సీల్ హెట్ డిక్రీయొకటి వివాదనరు యతనిని ప్రాసి హ్యూటు చేసెను. కార్యుతనిపై తగిన ప్రాత్యుత్తర లేనందున పోలీసువారు కేసును యే తీసికొనిరి. తరువాత దేవీపదని కలకత్తాకు తీసికొనివచ్చిరి

ఈ అప్పీలుకు సంబంధించిన రికార్డుబారిసారులో ఉన్నది. బారిసార్ కుట్రకేసుయొక్క విచారణ పూర్తియగు వరకు, ఆ రికార్డు యిక్కడికి వచ్చుటకు వీలులేదు అని గవర్న మెంటు జనరలు నెడు వైకొర్టులో చెప్పెను.

ఈ కారణము వలన అప్పీలు విచారణచేసే మంగళ వారమునకు చేసిరి.

మరియొక బుడిపోటు.

2 వేలను దొంగకొని పోవుట.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 16:— 15వ తేదీ రాత్రి 10 గంటలకు ఒక మెయిలు మార్ములోనున్న బాబు ఆపూర్వ కృష్ణపాలు ఆను నాకహాల్ గ్రామవాసి యింట్లో దొంగలు పడిరి. కృష్ణపాలు ధనికుడు కొంట్రాక్టు రాత్రిని గ్రొంచుటకు వెళ్లునప్పుడు, ఆపూర్వపాలుకు ప్రక్కలోటలో నెవరో గురుగుసలాడు చున్నట్లు వివరించి, తనమామను కలిగినది దాని మీద మేడమీదకు వెళ్లి మామగా కొంచురు ఒక చోటచేరి నట్లు కనుపడినది. ఇది యంతయు కనిపెట్టి, ఆపూర్వపాలు, తలుపుల నన్నిటివేసి, ఇంట్లో నివారిమేడమీదకు తీసికొని వెళ్లెను. అంతట 80 మంది దొంగలు ఆయుధములతో ఇంటి మీద పడగా ఆపూర్వపాలును ఇంట్లో నుంచు ఇటుకలువెట్టి

కొట్టిరి కాని దొంగలు తలుపులు పగలకొట్టి ఇంట్లో నుండి 2 వేల రూపాయల ఆస్తిని దొంగకొనిపోయిరి. మరియొక ఇంట్లోని వారిని దొంగలు చిరుక గొట్టిరి.

ప్రెసిడెన్సీ యొక్క సేన

అహమ్మదాబాదు.

డాక్టరింగు ఏప్రిల్ 16:— 498 మంది యలుపైనివల, కడచినరాత్రి ఇక్కడనుండి 1 గు, జేల్స్ హోరులవద్ద బసయియ్యబడినది.

నారగిడ్డంగులకు నిక్కముట్టుకొనుట.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 17:— కడచినరాత్రి 7 గంటలకు బారిసార్ సందులోని నారగిడ్డంగులలో నిష్క్రమ దీనివలన చాలప్రమాదము సంభవించుచున్నది. నే సీరుపోయుయంత్రమును పనిచేయుటనటన తగిన ప్రయత్నములేగినది ప్రస్తుతము తెలియదు. 1500 నార తగులబడిపోయినది. లాతంత్రబద్ధతై ద్వైతమును బడినిష్క్రముట్టుకొనినది. ఈగిడ్డంగులు బాబు పి. సి. దత్తు

సిటీ ఆఫ్ మాన్సెల్స్ స్త్రీమరు.

కలకత్తా వచ్చుట.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 17:— సిటీ ఆఫ్ మాన్సెల్స్ స్త్రీమరు నిన్న ఇక్కడనుండి సకలము దిక్కుమన్నుచున్నది. తేవరుకు, సబు మేరెకును చూడలేదు కాక ఒక విషయము మాత్రము జరిగినది. జర్మనులను మేరెకును పంపించిన బాజను మెయిలు స్త్రీమరు, మాన్సెల్స్ బయలుదేరిన 10 గంటలకు బయలుదేరినది. దీనిని మిల్లర్లు హేనుకావల మంచిరి. ఒక ప్రయాణికుడు నుడిచినరీతిని, ఈస్త్రీమరు 10 గంటలకు వెనుక బయలుదేయుండిక యెడల దీనిమీద సబుమేరెను పడి యుండును.

హరిద్వారము.

హరిద్వార తీర్థమున గలిగినవిషయము.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 16 హరిద్వార మేలాకుందు సంభవించిన విషయముగూర్చి యాక్రింది వివరములు తెలిసికొని. ఈనెల 18 తేదీ 4 - 30 గంటలకు హరిద్వార గుంట సమీపమునన్న యేటవాలు స్థలమును దిగుటకొక పెద్దగుంపు బయలుదేరినది. దిగుచుండగ నీగుంపులోని ముడుపలుబయల్దరు కాలుజారిపడిరి. పోలీసువారు ప్రోయటవాత్రోగోపలమరి 22 రు పడిత్రొక్కుచునందు హత్యవేరి. అంతయుకొన్నినిమిషములలో భరిగెను. పోలీసువారు వాటనే కనుమరుగిల్పిరి. కొంతమంది యుద్ధోగ్గములను అప్పడచ్చటికి వచ్చియున్న ఇండియా సేనక సంఘమునందలి సభితులకు స్వాగతముగ సాయమొసర్పిరి. దెబ్బలు తినివారిని దీసికొని పోవుటకును చికిత్సయొనర్చుటకును వయ్యనాహాయము వెంటనే చేపెన్నెను. అనాడికేమియు సంభవించలేదు. ఉత్సవములు జరుగుచున్న డెల్లను 6 తేలముండికి పముగా జనులుకూడెవారు. ఈవిషయ ప్రాంతములను జిల్లాకలెక్టుగారు విచారించుచున్నాడు హతులయినవారిలో 9 గురు స్త్రీలును 18 పురుషులున్నారు

లాహోరు

నిషిద్ధపుస్తకములు.

లాహోరు ఏప్రిల్ 16:— నూతనకేసు నూతన అవగమము నూతనకేసు అను నీరంధ్ర గ్రంథముల ప్రతుల నన్నిటిని పంజాబు దొరతనమువారు జప్తుచేసికొనుచు.

దేశరక్షక శాసనానుసార విశ్లేషణములు

లాహోరు ఏప్రిల్ 16:— హిందూ దేశరక్షకశాసనము ప్రకారము నేరములను విచారించుటకు యేర్పాటు చేయబడిన కమిషనరులపేర్లు గెల్లెట్టుకొని ప్రకటించినది. ఈసంకల్పమున లాహోరులో ప్రత్యేకము నియమించబడిన న్యాయస్థానమునకు, లాహోరు జలంధరు డివిజనులోనివారిమీదకు ముల్తాను న్యాయస్థానమునకు ముల్తాను డివిజనులోని ప్రభులమీదకు అధికారముండును.

అలహాబాదు

ఇద్దరు అలహాబాదు జైలు

కలకత్తా వచ్చుటకుట.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 16:— అలహాబాదు వైకొర్టులో జడ్జిలుగూర్చి సర్ న్యాయ, ఫాక్సు ఆండీలు ప్రభులమీద గార్లు, నేడు మెయిలుమీద కలకత్తాకు బయలుదేరి.

బర్మా రాజ వంశములు.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 17:— బర్మా రాజ వంశమునకు సంబంధించిన, తిరిగిచినుమిడితా రాజు మామకు, భార్య పుత్రులతో నిన్న అలహాబాదుకు వచ్చెను. వీరు రంగూరునుండివచ్చిరి. వీరిక్కడ తిరిగికాపుర ముందుబకు దొరతనమువారి రంగీకరించిరి.

సిల్వర్.

గోధుమలధరలు.

దొరతనమునాన నిష్ఠాయందుట.

సిల్వర్ ఏప్రిల్ ఏప్రిల్ 18-న తారీఖువరకు గోధుమలధరలు 10-0-0 చొప్పున తమకుగాను కొనవచ్చు మెంటువారు తమపేజెంట్లకు తెలిపిరి. ఏప్రిల్ 18 నుండి మొదలుకొని కరాచీ ట్రేడ్ గోధుమలు మెంటు చొప్పున కరాచీలోను, బొంబాయిలోను కొనగోగోధుమల యిరకా తగ్గుపడున ముందు యి. లక్షల్ పూర్తికానాకముద్రా ప్రస్తుతమునాపాల్సిచొప్పున తమకున్నందున ముందు మెంటు 10-0-0 ధర పెట్టితిమి. కలకత్తా రేవునండి యటవలన ప్రీమియమునా వాగు తగులును. ఇందుచే లక్ష త్రాసుండి రవానా చేయవలెను. కనుకనే గోధుమల ధర ఏర్పరచెదను.

గొల్లికొట్టలు డిపార్టుమెంటు ఉద్దేశ్యములు.

సిల్వర్ ఏప్రిల్ 18:— సివిల్ సర్వీసులో కొద్దికాలమునుండి పాఠ్యమును వారికి పాలిటికల్ డిపార్టుమెంటు లో ఉద్దేశ్యములు యిచ్చుటకు ఉరుగు, హిందీ, పండితులు, ఆరటిక రిషియన్ ప్రెంచిభాషలలో చేరినో ఒకదానితో పరిచయము ఉండుటమంది. అని ఇండియన్ దొరతనమునాన ప్రకటించిరి.

విదేశము: కు నెట్టదలచువారు

సిల్వర్ ఏప్రిల్ 18:— గోధుమలధరలు 10-0-0 చొప్పున తమకుగాను కొనవచ్చు మెంటువారు తమపేజెంట్లకు తెలిపిరి. ఏప్రిల్ 18 నుండి మొదలుకొని కరాచీ ట్రేడ్ గోధుమలు మెంటు చొప్పున కరాచీలోను, బొంబాయిలోను కొనగోగోధుమల యిరకా తగ్గుపడున ముందు యి. లక్షల్ పూర్తికానాకముద్రా ప్రస్తుతమునాపాల్సిచొప్పున తమకున్నందున ముందు మెంటు 10-0-0 ధర పెట్టితిమి. కలకత్తా రేవునండి యటవలన ప్రీమియమునా వాగు తగులును. ఇందుచే లక్ష త్రాసుండి రవానా చేయవలెను. కనుకనే గోధుమల ధర ఏర్పరచెదను.

కార్పొరేషన్ ఆఫ్ మదరాసు

1915 సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల 20 వ తేదీన జరుగగల కార్పొరేషన్ జనరలు మీటింగునందు యీక్రింది తీర్మానమును ఉద్దేశపడించెదమని మున్సిపల్ కౌన్సిల్, జె. సి. దేశికాచార్యుగారు తెలియపరచి యున్నారు.

“మొత్తం డిపార్టుమెంటులో క్రమగింకబడిన మొత్తములను, విచారణపై తెలిసిన ప్రకారము ఎవరెవరు ఆట్టి క్రమగింకలకు కారకులనియు, ఎవరెవరినలన ఆట్టి నష్టములు కార్పొరేషన్ కు కలిగిన వో ఆట్టి వారిపలన ఆ మొత్తములు రాబట్టుకొనుటకు ప్రైవేటువారు తగుచర్యలజరిగింపవలెను.” కార్పొరేషన్ ఆఫ్ మదరాసు జె. సి. మొగోని 16-4-1915 పెన్సిడెంటు.

పరుడుకావలెను.

విశ్వబ్రాహ్మణ కులజరాలు. మంచితరులు మునకు చేసినది. బాలవిలింతువు. 13 సంవత్సరములవయస్సు పునర్నివాహము చేసి కొనుటకు విశ్వబ్రాహ్మణకులను, మంచి గుణములుగలవాడు పడుచువాడుగ నుండవలెను. ఈ విషయమున వాగ్దేయగోరువాట్లువాగ్దేయవలెను.

విశ్వబ్రాహ్మణ 10 ఆంధ్రప్రభ.

లి ఇ ష్యుని వట్టుకొనుట.

పార్లమెంట్ ఏప్రిల్ 18:— లి ఇ ష్యుని చాలమంది జర్మన్ మైనింగు రక్షించిరి. జర్మన్ లిక్కడ తమరక్షణకై చాల యేర్పాటులను చేసికొనిరి. జర్మన్లు చాలిగోధుమల కలిగించిరి. ఇందువలన దీనిని పట్టుకొనుట హేతుమైనది, విలకు కాఫ్స్ పట్టుకొనిన దానికంటెను ముఖ్యమైనది. ఇది యొక, గుట్టు 1400 మీటరుల పొడవు, 345 మీటరుల ఎత్తు. వీని మీద, నన్న వారు మ్యాజుడి ఉన్నత ప్రాంతములమీదకును, వీరులోని వికాసమును బయలుపరిచును, శ్రీశ్రీపురాకుండ చేయవచ్చును. ఈ గుట్టుగోధుమల విటవాలుగన్నవి. వీనిమీద నడుచునప్పుడు క్రిందపడిపోయెద. చుట్టూనప్పు నీటికుండము ఉన్నది. వర్షమువీశే ముగ్గురి కొండయంతయు బురుదతో నిండిపోయెను. జర్మన్లు దీనిని సెప్టెంబరు 29 వ తేదీన పట్టుకొనిరి. ఇక్కడ కందకములమీద గోధుమలమీద 350 గజ ములవరము ముందువెళ్లిరి. ఈ నెల ఆయిదవ తారీఖు సాయంకాలము జర్మన్లు తరుముటకు చేసిన ప్రయత్నము పూర్తికావలెనని వాడుకమునందు. జర్మన్లు అగ్ని వర్షము వీరిమీదకుండిరి. పూర్తిగా పరిచయమునందుకు వెళ్ళిందెను. తీవ్రతరములగు యందుటవలన కాలు ఎత్తి కాలువలను వీలులేకుండయిందెను. దగ్గర దగ్గర నుండి భూరముగ బొంబులను తరువాత, సాయంకాలమునకు పరాసువారు జర్మన్లవారి కందకములలో నొక ముఖ్యభాగమును పట్టుకొనిరి. జర్మన్లు లకు సహాయముగ కొత్త సేనలను పురు నాడు పరాసు వారి మీద పడినవి. జర్మన్ల సేనమీద ఫ్రెంచివారు, ఫ్రెంచివారి సేనమీద, జర్మన్లు లను తరువాత 3 రోజులవరకు విధివిధానము లేకుండపడిరి. ఆఖరు 3 ఫ్రెంచి రెజిమెంటు జర్మన్లను తరిమినది. ఈ సేనల తుపాకులు బురుదతో నిండిపోయినందున సన్నీలను పుచ్చుకొని జర్మన్ల వెంటబడినది. ఒక కొత్త పరాసు సేన యుద్ధభూమికి తీసికొని వచ్చుటకు 10 గంటలు పట్టినది. దీనివల్ల సేన ఎంత బురుదగన్నది తెలిసికొనవచ్చును. గాలివాన తీవ్రముగ గట్టుచుండెను. ఇక్కడిగోతులు బురుదతో నిండియుండుట వలననైకు లింకులో నిగబడిపోయి మాయమైపోయిరి. మనకు చిక్కిన ఖయీదీలవద్ద పూర్ణము పోవువరకు పోరాడవలెనని ఉత్తరపు కనుపడినది.

కృషి.

కృషియన నెయ్యది? కారీరకప్రముచే జేయు జీవనమును కృషి యని పిలుతుము. ఏకాదశమునో కృషికులకు బుద్ధిబలము తక్కువగా మింజేసి వారలకప్రము తెలుప మరొకరు కారలసిన నవసరము వచ్చునది. వీరల జీవనము బహుదుష్కరముగా ఆగుచున్నది. వారలసోభ్యము నున్న యగుచున్నది. కప్రములు దినదినము మెండుగుచున్నవి. అని తొలగించువారు లేకపోవుచున్నారు. కృషికులు మేలుగాంచుకున్నార. ఇంక యీ ఆకస్మాత్ తొలగుట ఎటులు? వారలు వారకప్రముల తొలగుమార్గములేకయే పాడు సగాధమున బడినవలెనా? అట్లు కాగూడదు. విద్యాభిరుదు వారలసీతిని బాగుపరచునీధుడుకావలయును. ఇది వరకు అటులు చేయకుండినను యింక ఆపని చేయవచ్చును. వారలు జీవనము బాగుచేయుటకు కంకణముకట్టినవలయును.

కృషికులట్టి! దానికిమార్గములు.

ప్రతి కృషికుడును తనజీవితకాలమంతయు అనగా దగ్గరలను పున్న మూడుపాళ్లు బానిసవలె పనిచేసి, దగ్గర గత్తువలె సమయమున అగ్నిగా మసలితమునో లేక కాళ్లు చేతులు విరిగినవానిగతి పుడుగున్నది? వాడు మలమలమాడ వలయునుగా. ఒకబజారున బుద్ధుల గురువానిని తీసికొందము. ఆతడు తన సుపాదించు వాలుగుడబ్బులు తాగుటకు కర్చుకెట్టగా మిగిలినాముచే బహుకప్రమున జీవనము చేయగలవాడగును. వాడు తనజీవితకాలమంతయు వానిగతి ఏమిటి! చుట్టి ఎత్తుకొనవలయునా? అది ఎంత నీచము. అటులు జేసినను, వెట్టువారు బహుఅను. వాడు మలమల మాడవలసినదే! ఇది ఎట్లులు జ్ఞానము ఒప్పుకొనుదును. వారలు చేయునది యే? వారలు వారలకు జీవనములు ఏర్పరచవలయును. అదియెట్లులు? ఏదియో ఒకరీతిని వారలు సుపాదించు వారుగోజులతీయలలో నొకరోజు రుసుముతీసి కొని వారలను పనిపాటులకు పిలుచువారలదగ్గర కొంత నైకము చేర్చి దానిక. జీవనము పుణ్యాత్ములదగ్గర కొంతదెబ్బు తెచ్చి వారలు బహు బహిషణులుగా నుండినకాలమున సహాయ

మదరాసు అందు సదరక్ మహారాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడు.

ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొన్ని కేటుకాబడినది.

మదరాసు ఏడమ్ముపార్కులోని కొత్త సెంట్రలు ఆఫీసులవద్ద, గుర్రపులాయమును, మోటారు లాయమును కట్టించుటకును, అసలుకట్టడమునకు అడుగుఅంతస్తున వేయవలసిన చట్టములను సప్లయ చేయుటకును, టౌండర్లు పెట్టుకొనవచ్చును.

2. స్టానులును, వివరణమును, కావలసిన సామానుల నిండుమించుగ తెలుపుమొత్తమును తెలిసికొనుగోరువారు, ఆదంసుపార్కులోని గృహ నిర్మాణకోద్యోగి ఆఫీసునందు చూడవచ్చును

3. టౌండరు ఫారములు కావలసినచో ఈ నెల 19 వ తేదీ సోమవారము నాడు పగలు 10 గంటలు మొదలు 24 వ తేదీ శనివారము నాడు సాయంకాలము 4-30 వరకును మదరాసులో ఏడమ్ముపార్కులో నున్న కొత్త సెంట్రలు ఆఫీసులను కట్టించునద్యోగి ఆఫీసునందు ప్రతిదినమున పగలు 10 గంటలు మొదలు సాయంకాలము 4-30 వరకును దొరుకును ఒక్కొక్క ఫారము వెల రు 1-0-0

అట్టి ఫారములమీద వ్రాయబడని టౌండరులు అంగీకరింప బడవు. టౌండరులను పంపువారు రు 50 లు ధరావతు కట్ట వలెను. ఆతని దరఖాస్తు అంగీకరింపబడినపు డతడు అగ్రిమెంటును వ్రాయలేక పోయినచో వాధరావతు మరల నియ్యబడదు.

4. టౌండరులు 26-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకును పుచ్చుకొనబడును. టౌండరులనుక వర్గలోపెట్టి నీలుచేసి పైని స్పష్టముగ నదిచట్రములను సప్లయచేయుటకైనచో “టేకుచట్రములను సప్లయచేయుటకు టౌండరు” అనియును లాయముల కొరకయినచో “గుర్రపులాయములకొరకును మోటారుబుడ్ల లాయముల కొరకును టౌండరు” అనియును స్పష్టముగ కవరుపై న వ్రాయవలయును. విలాసము “ఫిపుంజనీరు మదరాసు అడుసదరక్ మహారాటా రైల్వే రాయపురము, మదరాసు” అనికవరుపైని వ్రాయవలెను.

5. మిక్కిలి తక్కువసామ్యున కంగీకరించిన టౌండరుగాని మరయుక టౌండరుగాని స్వీకరించుటకు రైల్వేకంపెనీవారు పూచీపడరు

6. ఇదివరకు కంపెనీవారికొరకు ఎన్నడును పనిచేయనట్టి కొత్తకంట్రాక్టులు టౌండరులను పంపేయెకల వారు టౌండరులతోగూడ యోగ్యతా పత్రికలను తమ్మునెగిన పెద్దమనుష్యులపేర్ల జాతానుపంపవలెను.

ముచేయవలయును. డబ్బు ఉన్నవారల బిడ్డలకు చావనలయును. యింకనన్నవారలసోకగ్యములకు వలయును. ఇటుల చేసినవారలు సుతనిండు! ము జీవన సద్ధరించినవారల మగుడుము. ఆ ముకలుగును. కనుక అందరు దీని గమనికపైంచుడురు గావుతే! వారలప్రయత్న సెరవేయగావుతే! కాంతి! కాంతి!

నేడు 12 గంటలు

జిల్లా సహకార సంఘ కు బక్షిగారి యధ్యక్షత క్రిత. కలి రావుగారు స్వాగత

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT
EUROPEAN WAR.
GREAT BRITAIN.

Zeppelin Raid on Northumberland Coast.

LONDON, April 15, 12.45 A. M.
Zeppelins raided the Northumberland coast to-night
Over Twenty Bombs in Newcastle.

LATER, 3.40 A. M.
Newcastle telegrams state that a Zeppelin was sighted at 8 in the evening. It passed quietly over Blyth, but dropped over twenty bombs in the colliery district a few miles inland.

No Casualties.

The only damage was slight fires, which were quickly extinguished and a smashed cycle. There were no casualties.

The Zeppelin afterwards disappeared seaward. The district was throughout in darkness, but everything was normal again by eleven in the evening.

Bombs on Blyth and Walsend.

LONDON, April 15.
Bombs were dropped on Blyth and Walsend.

Shields in Darkness.

The town of Shields is in darkness in anticipation of a raid.

Behaviour of the People.

All reports pay a tribute to the exemplary behaviour of the people during the raid. There was no trace of fear or panic. Precautions were taken quietly, speedily and successfully.

Damage Trifling.

The latest estimate shows that the damage was trifling and confirms that no person was killed and no one seriously hurt.

Nature of the Bombs.

The bombs were mostly of the incendiary type and were eighteen inches long.

Effect on a Recruiting Meeting.

The appearance of the Zeppelin proved a great attraction at the recruiting meeting at Blyth. A clergyman was speaking when the airship was observed, and he turned the incident to good account.

Zeppelins Drop Bombs.

LONDON, April 16.
Two Zeppelins at 12.20 this morning dropped four bombs on Maldon, Essex. No damage was done. They also dropped bombs on Heybridge basin. Some premises were set on fire. The Zeppelins came up the river "Blackwater."

Zeppelin Raid upon England.

LONDON, April 16.
Three Zeppelins were sighted over the Islands near the Dutch coast returning from the direction of England. One passed straight over Vlieland and was fired on but was not hit. The German aeroplane visited Kent this afternoon dropping bombs near Herne Bay, Feversham and Sittingbourne. The Taube proceeded to Sheerness but dropped no bombs. It was received with anti-aircraft guns and is believed to have been hit. It was seen to dip but reascended and flew at great speed across Sheppey out to sea. The British aeroplanes ascended in pursuit. No damage was done by bombs.

A Zeppelin Attacks

The Mouth of the "Tyne."

LONDON, April 16.
It is officially stated in Berlin that a Zeppelin attacked the mouth of the Tyne on the evening of the 18th instant and returned safely.

"The Blockade".

A British Steamer Torpedoed.
Half of the Crew Saved.

LONDON, April 15.
The British steamer "Parnigan" has been torpedoed off the Dutch Coast. Eleven out of the crew of twenty-two were saved.

Two Vessels Sunk in one Week.

LONDON, April 16.
The British Admiralty announces that two British vessels were sunk by torpedo during the week ending 14th instant, while 1,432 vessels arrived in and sailed from Great Britain.

Britain Apologises to Chile.
For Sinking the "Dresden."

LONDON, April 16.
In reply to a friendly protest, Sir Edward Grey has apologised to Chile for the sinking of the "Dresden" in Chilian territorial waters, but he points out that the "Dresden" had not accepted internment and her colours were still flying.

WHEAT AGENTS.

To Finance Themselves.

LONDON, April 15.
A rumour is current that the Indian and Home Governments have decided to allow their wheat agents to finance themselves. This would bring a fair amount of Eastern bills into the money market to its satisfaction.

TELEGRAMS.

Sir John French's Despatch.
The Engagements Near La Bassée.

LONDON, April 15.
Among the minor actions reported in Sir John French's despatch may be mentioned the engagements on February 6th, south of La Bassée, over ground known as brick-stacks, which was a source of considerable annoyance to our men. A severe bombardment at two in the afternoon preceded a brisk attack by the third battalion of the Coldstreams and Irish Guards supported by fire from flanking positions which had been seized overnight by the same regiments. The attack succeeded and carried our line forty yards east of the brick stacks.

Attempts to Break British Line.

During February the enemy made several attempts to break through our line but was invariably repulsed with loss.

Indians Brilliant Action.

A particularly vigorous attempt on February 17th was brilliantly repulsed by Indians.

Canadian Infantry's Success.

On February twenty-eighth the Princess Patricia's Canadian Infantry scored a success near St. Eloi and captured a trench. Sir John French acknowledges the valuable services of this distinguished corps "so ably organised, trained and commanded by Colonel Farquhar, whose death while superintending trenchwork, was a great loss."

British Cavalry Relieve French Corps.

By arrangement with General Foch a British Cavalry Corps relieved the 5th French corps in a portion of the French trenches for one month.

Indian Cavalry Units in Trenches.

In deference to the strong desire of the commander of the Indian Cavalry Corps, arrangements were made whereby various units of the Indian Cavalry took turns in the trenches and gained valuable experience of trench warfare.

The Action at St. Eloi.

The action on March 14th at St. Eloi centred on a large mound south of the village. The Germans directed a very heavy bombardment on our trenches and exploded a mine under the mound. Simultaneously they launched a strong infantry attack. Our artillery and infantry inflicted a loss on the enemy during the Germans' advance but nevertheless the enemy penetrated our first line of trenches at several points. The garrisons of other work which successfully resisted the attack were exposed to an enfilading fire and were compelled to retire. Counter-attacks by the 32nd Brigade, supported by the 80th, carried out in difficult conditions, resulted in the recapture of all lost ground of material importance.

Units Specially Commended.

The following units earned special commendation for their gallant behaviour in this fighting:—Second Irish Fusiliers, Second Cornwalls, First Leinsters, Fourth Rifle Brigade and Princess Patricia's Canadians.

The Patrols.

Sir John French pays a tribute to the invincible courage and remarkable resource of the patrols who led with consummate skill and daring had established a moral superiority over the enemy. They collected valuable information.

Aviators' Valuable Services.

The flying corps continue to render services of the greatest value notwithstanding unfavourable weather. They have made continuous clear reconnaissances on the enemy's front. Certain new important points of aerial activity, which it is undesirable to specify, have been pushed forward with vigour and success. The enemy aircraft has not shown great activity, but whenever and wherever he has been met and attacked he has usually been forced down or compelled to take refuge in his own lines.

Health of the Army.

The general health of the Army continues excellent. Enteric has decreased, and the foot trouble which was so threatening in December and January, has not recurred on any appreciable scale. These results are due to the skill and energy of the work of the Army Medical Corps under Surgeon-General O'Donnell and also to the precautions of various Commanders in supervising the establishment and efficient maintenance of bathing places, wash-houses and the ingenious means employed to maintain cleanliness.

The Territorial Troops

Referring to the Territorial troops, the Field Marshal says they acquitted themselves with the utmost credit at some of the most critical moments of heavy fighting in March. Sir John French has been much impressed with their value.

Lines of Communication.

The increased strength of the force and gradual exhaustion of local resources has thrown a bigger strain on the lines of communication, which nevertheless have worked with smoothness and regularity.

The Casualties.

Sir John French affirms that he can well understand how deeply the casualties are felt by the nation, but they are being endured upon at least on an equal scale by all combatants.

Tommy Atkins as he is at the Front.
An R. E. Officer's Eulogy.

LAHORE, April 16.
The "Civil and Military Gazette" publishes a letter dated 24th February written by an Officer of the Royal Engineers with the Expeditionary Force in France, from which the following is an extract:—"What most struck me after my first week out here was firstly the extraordinary cheerfulness and good fellowship which seems to animate everyone, and secondly the absolute callousness to danger with which everyone goes about his job. You will no doubt hear how well our Artillery have done and are doing what splendid work the A. S. C. and other units

TELEGRAMS.

are doing; but take it from me it is the infantry, solid, plodding, cheery infantry man who bears the brunt of everything and who, in spite of every disadvantage, remains the cheery, amusing, devil-may-care Tommy Atkins whom the German really fears and who is going to bring this war to a conclusion eventually. As regards their callousness to danger, I really think that they are just about as morally funk proof as it is possible for any one to be. They seem to treat the whole thing as a large joke and, after being under a heavy fire for a quarter of an hour, with bullets whistling literally within inches of them, one of them comes out with some remark and the whole lot start laughing and joking as though they were on a field day at Aldershot."

FRANCE.

A Paris Report.
Brilliant French Success.

LONDON, April 16.
PARIS.—Last night's communique said:—"We gained a brilliant success north of Arras, completing last month's progress. The whole spur south-east of Notre Dame-de-Lorette was captured at the point of the bayonet. We captured 160 prisoners, including several officers, three trench mortars and two mitrailleuses."

German Counter-Attacks Repulsed.

Three German counter-attacks at Les Eparges and in Argonne on Wednesday night, with the object of recapturing the eastern salient, were repulsed with heavy loss.

Zeppelin Attack on Nancy Avenged.

As a reprisal for the Zeppelin attack on Nancy our aeroplanes dropped five bombs on the Imperial Headquarters at Metz and Charleville. Fifteen of our aeroplanes bombed Ostend.

Paris Communique.

LONDON, April 16.
PARIS.—This afternoon's communique states that all was quiet. The French artillery hit a German aeroplane which fell opposite the British lines at Ypres.

BELGIUM.

A Zeppelin Down.
Crew Killed by Allies' Gunfire.

LONDON, April 16.
A Zeppelin descended in the trees at Afterbrug. Many of the crew were killed by gun fire of the Allies.

TURKEY.

THE ATTACK ON SHAIBA.
Enemy Severely Handled

SIMLA, April 16.
In continuation of our offensive movement of the 13th April our troops moved out from Shaiba at 9 A. M. on 14th April and advanced against a position on the rising ground some two miles south-east of Shaiba, which was held by the enemy's advanced troops. By 10.30 A. M. our troops were in occupation of this position, and the advance was then begun against the enemy's main position, which was immediately to east of Barjisayah and four miles south-west of Shaiba. The enemy, whose strength was estimated at not less than fifteen thousand, including six battalions of regulars with six guns, was found to be holding a strongly entrenched position, to which he clung with great tenacity. His trenches were situated at the foot of a slope, down which our troops advanced to attack with the greatest gallantry under very hot artillery and rifle fire. Heavy casualties were necessarily incurred in this portion of the advance, but our troops advanced with great determination and, at about 4.30 P. M., a charge with the bayonet by the whole line drove the enemy from his trenches. The enemy was so severely handled that he retired about sixteen miles that night.

Turkish Troops' Brave Fight.

The Turkish Troops showed themselves to be well trained and well disciplined and fought bravely. Their trenches were excellently sited, and they used their machine guns from concealed positions with great effect.

Our troops, British and Indian, displayed pluck and determination of a high order. We captured about two hundred prisoners and several machine guns.

GREECE.

M. Venezelos' Movements.

LONDON, April 16.
A telegram to the "Times" from Athens states that M. Venezelos is going to Egypt and then to Switzerland, where he will stay till the end of the war.

HOLLAND

A Dutch Steamer Torpedoed.

With American Grain for Dutch Government.

LONDON, April 16.
AMSTERDAM.—The Germans torpedoed and sank the Dutch steamer "Katwijk" off the Noordhinder lightship. The crew were saved. The vessel was laden with American grain consigned to the Dutch Government.

A Dutch Steamer Torpedoed.

LONDON, April 15.
The Dutch steamer "Katwijk" was torpedoed without notice. She was anchored at the time and sank in fifteen minutes. The crew only reached the lightship in an exhausted condition after rowing all night.

Dutch Trawlers Seized by Germans.

LONDON, April 15.
AMSTERDAM.—The Germans have seized four Dutch trawlers and taken them to Cuxhaven.

TELEGRAMS.

INDIGNATION IN HOLLAND.

LONDON, April 16.

Following the sinking of the 'Media' and other incidents and the news of the seizure of trawlers has created the greatest excitement and indignation in Holland. Confident everywhere, expressed that the Government will demand redress from Germany. Articles in the papers are remarkably strong in tone.

Strong Newspaper Comments.

The "Telegraph" says that the most perfunctory examination must have shown truly the neutral character of the vessel and adds, "We must expect Germany immediately to be made responsible for this severe violation of the rights of neutral powers. A Dutch ship chartered by the Dutch Government has been torpedoed off the Dutch coast by a State pretending to maintain friendly relations with the Netherlands. How many more similar proofs of friendship must we receive before we declare that we would prefer open enmity?"

"Lancet" "Maasbode" says:—It is now no longer possible to regard the action of German submarines as regrettable mistakes."

The "Rotterdamse Courant" says:—"The affair of the 'Katwijk' is the most serious submarine incident of the war. There was no doubt of the destination of the cargo."

THE ZEPPELIN RAID.

Further Details.

LONDON, April 16.

The main tents of Blyth thought that the Zeppelin was British, as it crossed the town quietly, but they were shortly undeceived when they saw flashes and heard an explosion a few miles inland.

Eight bombs were dropped at Choppington, Bedlington and Seaton Delaval, but the only damage was a stack set on fire. Other bombs were dropped at Annitsford, Seaton Burn and Kellingworth. The only damage was an outhouse set on fire at Seaton Burn, but it was quickly extinguished. The airship went towards the Tyne and dropped two bombs on Benton. They fell into a field, smashing a cycle into splinters and slightly injuring the cyclist. Six bombs were dropped on Wallsend, causing four small fires. One fell on a house and brought down the ceiling, another caused a fire on the railway, delaying traffic for a few minutes. The airship crossed the Tyne and dropped two bombs without causing any damage and then returned towards the sea. Lights were extinguished in towns, trams were stopped, and telephones suspended during the visitation. No lives were lost.

AUSTRIA.

Feeling in Hungary.

Important Town Evacuated by Civil Authorities.

LAHORE, April 16.

The "Civil and Military Gazette's" London cable quotes the "Daily News" Petrograd correspondent as saying that the Hungarian civil authorities have evacuated Engven, the first important town in Hungary on the railway through the Uzok Pass.

AUSTRALIA.

Consulting Dominions About Peace.

LONDON, April 16.

MELBOURNE.—In the House of Representatives Mr. Fisher welcomed Mr. Harcourt's announcement that the Dominions would be consulted when peace was restored. He added "Nevertheless my advice is don't wait till then if meeting is possible."

SOUTH AFRICA.

Major-General Smuts in Command.

In the German Southwest Africa.

LONDON, April 16.

CAPETOWN.—The Minister General Smuts has taken over the field direction of the combined operations of the Central Southern and Eastern forces in the German South-west Africa with the rank of Major-General.

GERMANY.

The Submarine 'Frightfulness.'

Quarrels in Berlin.

LONDON, April 15.

RYTERBERG.—A report comes from a diplomatic source that there have been quarrels in Berlin on the subject of the submarine "frightfulness." Dr. Von Bethmann-Hollweg is opposed to Admiral Tirpitz, the originator of the idea, and it was only after a long struggle that the Imperial consent was obtained, but Dr. Von. Bethmann-Hollweg is still in disagreement. The vacillating conduct of the press is due to the varying orders of the authorities.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.
Zeppelin Raid on Essex.

SIMLA, April 16.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 15th April:—The German Zeppelin raid on the northeast coast of England was a disaster. The airship proceeded inwards towards the coast and the heart of the Great Tyneside industrial district. Several bombs were dropped and some damage done to the buildings but no lives were lost.

TELEGRAMS.

The Carpathian Engagements.

In the Carpathians battle both the Russians and Austrians claim victory near the Uzok Pass. The Russians are still on the Galician sides of the mountain crests. The Russians are however progressing towards the Uzok Pass and have won an important height only four miles from the highest point and directly commanding a road and railway. Elsewhere in the Carpathians neither the Russians nor the Austrians made appreciable headway. Everywhere the spring thaw makes the road very bad. In the west there has been no movement of importance.

Sir John French's Despatch.

In Sir John French's despatch on Neuve Chapelle battle the salient points are that towards the end of February the following considerations induced him to believe that a vigorous offensive was desirable. Firstly the marked success of the Russians in repelling general Hindenburg and the necessity for assisting them in holding as many hostile troops as possible in the West. Secondly the efforts to the same end which the French were making in Champagne and the need for fostering the offensive spirit in our troops. The object of the main attack was the capture of Neuve Chapelle establishment of our line as much further East as possible. The success attained in the capture of the village was due to the magnificent bearing and indomitable courage of the 4th Indian Corps but the intention to progress beyond Neuve Chappelle was frustrated, firstly, by the confusion in the village after the capture causing delay in executing general Haig's orders and, secondly, to unfavourable weather on the two following days which made aerial observation for the direction of the artillery fire impossible. Nearly all telephonic communication between the Artillery observers and the batteries were also cut and it was impossible to direct the artillery fire with sufficient accuracy. Our losses during the three days fighting were very severe, amounting altogether to 372 officers and 12,236 men but the results attained were in Sir John French's opinion wide and far reaching. The enemy left several thousand dead and upwards of 12,000 wounded were removed by train. The Field Marshall says:—I can well understand how deeply our casualties will be felt by the nation at large but they are being endured or with at least equal zeal by all the combatants throughout Europe. It is only by supporting the attacks with efficient and powerful artillery and almost unlimited supply of ammunition that great results can be obtained with minimum loss." The Despatch mentions the following Indian units:—Garhwal Brigade mentioned as one of three brigades which assaulted and carried the German lines early on the 10th March and occupied the village later while the 7th (Meerut Division) establishing itself on the new line. Jullundur Brigade and Dehra Dun Brigade attacked Bois Du Bioz.

The Control of Wheat.
Government Prices Fixed.

SIMLA, April 16.

In connection with the scheme for the control of wheat by the Government the Commerce and Industry Department announce that the maximum price up to which purchases of wheat for export may be made on behalf of the Government by firms acting as their agents is and will be up to 24th April Rs. 5-12-0 per maund. For white Karachi wheat at Karachi and Bombay on and from 25th April price will be Rs. 5-8-0 per maund and further reductions will be made later on. The initial price of Rs. 5-12-0 per maund corresponds closely to an up-country price of nine seers to a rupee at such markets as Lyallpur or Cawnpore. Owing to the high level of freights from Calcutta it is not contemplated to ship wheat from that port for the present and no initial price has therefore been fixed for Calcutta.

Candidates for Political Dept.
Linguistic Qualifications Preferred.

SIMLA, April 16.

It is notified that in making selections of junior members of the Indian Civil Service for appointment to the Political Department much weight will be given to linguistic attainments especially in Urdu, Hindi, Persian, Pushtu, Arabic, Russian and French.

An Insurance Company.
Declared to be a British Firm.

SIMLA, April 16.

The Royal London Auxiliary Insurance Company is declared as carrying on life assurance business in the United Kingdom under the Assurance Companies Act 1909.

Certificates of Identification.
For Those Going Abroad.

SIMLA, April 16.

The Governor-General in Council is pleased to direct that the following shall be substituted for the first subparagraph of the Resolution of the Government of India in the Home Department No. 2951-2964 dated the 18th December 1914 viz every native of India who contemplates proceeding out of India to a Foreign Country is strongly urged before leaving to furnish himself with an authoritative certificate of identity in the form attached to this Resolution signed by the head of the district, in a presidency town and in the town of Rangoon the Commissioner of Police, in the case of non residents of British India by the Political Officer in their state. In the case of a student the certificate should be signed by the Head of his last School or College and countersigned by the District Officer, in a presidency town and in the town of Rangoon the Commissioner of Police, or Political Officer as the case may be.

CALCUTTA.

Health in Calcutta.

CALCUTTA, April 16.

The Calcutta Health Committee's returns show that the mortality from cholera was slightly above last week's the total being 126. This is the highest for six years. For the corresponding week small pox accounted for 152 deaths, a slight decrease on the last week. Plague mortality has suddenly risen from 14 last week to 30 this week. Only three wards are definitely involved.

TELEGRAMS.

A Fire in Jute Godowns.

CALCUTTA, April 16.

A big fire broke out last night, in Hithkula Thana jute godowns here. Alarm was given at 10.30 P. M. and two motor pumps two fire engines, one steamer and one fire boat have been busy under Chief Officer Westbrook, in getting the flames under control. The buildings are still blazing. The godowns are on the east bank of the River Hughli, and near the Royal Mint. The Damage cannot yet be estimated.

Fire in a Jute Godown.

CALCUTTA, April 17.

A fire broke out at 7 last evening at 55, Gouribera Lane in a jute Godown which might have resulted seriously but by the prompt action of the Central Fire Brigade the fire was got under control in a short time. Damage is not yet estimated but it is said that about 1,530 maunds of loose jute were burnt. The cause of fire was due to the bursting of a hurricane lantern which was near the jute bales. The Godown belongs to Babu P. C. Dutt.

Arrival of the "City of Marseilles."

No Thrilling Experience.

CALCUTTA, April 17.

The "City of Marseilles" arrived yesterday and is discharging at Jetties. Although the passengers could not boast of having seen any submarines they had at least one little thrill. The Mail Boat "Falaba" sailed eighteen hours after the "City" boat and was sunk off Milford Haven by a submarine. As one passenger remarked:—Our boat might easily have been delayed eighteen hours in which case we should have met the submarine.

Another Dacoity.

Rs. 2,000-Robbed.

CALCUTTA, April 16.

Another dacoity has been reported to the District Police of Alipore from the Cantonment Police Station. The dacoity was committed on the night of the 15th instant in the house of Babu Apurva Krishna Paul rice contractor of Haukhali Village about one mile from Dum Dum Cantonment. At about 10-30 P. M. when Apurva Babu was about to retire he heard some persons whispering in the garden adjoining his house. His suspicions were aroused, and looking into the garden from the top of the house he saw a number of men gathering and making preparation to raid his house. Thereupon he secured all the doors and windows of his house and took all the members of his family to the terrace. The dacoits about thirty in number rushed towards the house with weapons in hands. Apurva Babu and other members of the household threw brick bats but the gang succeeded in breaking open the doors and windows and entering the house. The dacoits assaulted the men of the house and escaped with cash and ornaments worth about Rs. 2,000.

Harbouring a Political Suspect.
Postponement of Trial Granted.

CALCUTTA, April 16.

At the High Court this afternoon Justices Chitty and Beachcroft took up an appeal preferred by Davipada Roy and two others against the order of the 2nd Presidency Magistrate of Calcutta convicting them of harbouring Madan Mohun Bhownick an absconding accused in the Barisal conspiracy case. After this appeal was admitted Davipada was prosecuted before the Deputy Commissioner of Sylhet in connection with the Moulvi Bazar bomb case. As evidence was not sufficient against him the Crown entered "nolle prosequere" in that case. After that Davipada was brought down to Calcutta. To-day the Advocate General for the Crown told Justice Chitty that some of the important exhibits in the appeal were at Barisal and could not be got till the conclusion of the supplementary Barisal conspiracy case now being tried by the Sessions Judge of Backergunge. Accordingly the hearing of the appeal was postponed till Tuesday week.

UNITED PROVINCES.

The Hardwar Mela Disaster.
22 PERSONS KILLED.
Further Particulars.

ALLAHABAD, April 16.

The following are brief particulars of the accident that occurred at the Hardwar Mela. On the 13th at 4-30 A.M. a heavy crowd, moving down the slopes about Harki Pairi Pool, got out of control. Two old women slipped, and before the police could check the rush 22 persons fell and were crushed to death. The accident was very sudden, everything being over in a few minutes. The police succeeded in restoring order rapidly. Individual officers and members of the Servants of India Society present at the scene rendered excellent service in checking the rush and rescuing the fallen persons. Complete order was restored and ambulances and medical assistance arrived speedily. No further accidents occurred during the remainder of the day, though when the processions were on the move enormous crowds assembled, estimated at over six lakhs. The District Magistrate is holding an enquiry into the cause of the accident. Of those killed, 9 were women and 13 were men.

Territorials Arrive.

DARJEELING, April 16.

498 Territorials arrived here last night. They were quartered at Lebong and Jeilapahar.

Two Judges go to Calcutta

ALLAHABAD, April 16.

Sir Charles Fox and Hon. Mr. Justice Young of Allahabad High Court left by to-day's mail for Calcutta.

A Scion of the Burmese Royal Family.
Allowed to Settle down in Burma.

ALLAHABAD, April 17.

Prince Limbin Mintha of the Burmese Royal Family with wife and children arrived at Allahabad yesterday from Rangoon having been permitted by the Government to settle down again here.

మోహన దీప ప్రతిమా పదర్శనము

కర్నూలుగిఫ్టుగారి యువస్వామి.

ఈనెలది 15వ తేదీనాయంకాలమున విశ్వోయా పుర సుందరమున కర్నూలు గిఫ్టుగారుపర్యవేందిరి ఆసభకు శ్రీగర్భ గురంగుడవచ్చియుండిరి. చాలమంది పాశ్చాత్యవారి మణులును పురుషులునువచ్చియుండిరి. భారతీయులు కొద్దిగనుమారు 20 మంది మాత్రమేవచ్చియుండిరి. కర్నూలు గిఫ్టుగారికిని వారి సహకారులకును వందనములూచరించుచు కర్నూలుగారుపస్వామి మిత్తురని శ్రీగర్భగురంగు నూచించిరి.

ఉపస్థానము.

ఈప్రదర్శన పటములు నాకాకార్యములను సాకారముగ మీకు కనుబరుచుటకు నాకామిదన చేయబడినవి. వైద్యశాలా నాకానునాకములూకావు చాలకాలమునుండి ఏర్పడియున్నవి. సంయునుండియు వీనిప్రచారము కనబడుచున్నది. ౧౭౦౧-౧౭౬౦-౧౭౬౯-౭ సంయులలోను తరువాత జరిగిన ౪౭ ధము లన్నిటియందును నివిమహిమయొగింపబడినట్లు గ్రంథనిదర్శనము కలదు. ఈనాకలకులను మనమెరిగియున్నను ఇదిచేయదగినపని యేమో అని ఎటులనుండవలెనో యను విషయము మొదట మనకు బాగుగా తెలిసియుండలేదు. ప్రారంభమందు తుత్తకాయలను సంగ్రహమునీచుండి శిశువుగొనిపోయి నిష్క్రయింపబడిన పట్టణమునందలి వైద్యశాలలోచేర్చుటయే వీరికి ముఖ్య కార్యముగనుండెను. ఇట్టివిడివిడి అదియే ప్రధాన ధర్మముగ నున్నది. యుద్ధరంగమున తుత్తకాయలగురొగులను సురక్షించుటయే నేనానాయకత్వమును వహించువారికి యుద్ధ కార్య నిర్వహణమును పుబలంతరాయముగ నుండును. ఈకాలమందు వైద్యశాలనాకలు చేయవలసినపని తుత్తకాయలను పాలికలనినపడి వైద్యశాలకు కొనిపోవుట మాత్రమే గాదు. అట్టివారికి చికిత్సను చేయదగినవిగూడ నుండవలెను. వైద్యశాలాసాకార్యముల నన్నిటిని కలిగియుండుటయే మన ముదరానానాక సర్వవిధముల నందుటకు తగియున్నది. అనగ నాకయందు క్రైస్తవచిత్తావకాశ మధికముగ నుండవలెనట యే ఉష్ణదేశములమందు వ్యాధులీయోధులలో వెక్కిరించుచున్నది. కాననట్టివ్యాధులనుగూడ నివారణచేయు ముందవలయును. ఈకడపటి ప్రయోజనమునందు గాములు లగిలినవారికన్న వ్యాధిపీడితులే చాలమందియుండిరి. వారు మన్యజ్వరములు కడుపులో బల్లలు మున్నగు ప్రాణ హానికరములగు వ్యాధులవలన బాధ పడుచుండిరి. చెన్నపురిలోనున్న సార్వజనిక వైద్యశాల (జనరలు హాస్పిటలు) యందెన్ని సాకార్యములు గలవో అవియన్నియు నీనాకయందుగూడ నమర్పబడిన. కావలసిన పరికరములు సాధనములుగూడగలవు. కావలసినంత నుండి చికిత్సకులగుట. ఈ సాకార్యములన్నియును లోటు లేకుండ సమకూర్చబడినందులకే యోడతగినంత యుపయోగ మునకు రాదని కొందరనుచున్నారు. అనగ హెచ్చుచుండి చికిత్సకు లాక్కసారియు నోడలోనుండియుండలేదనుట. వైద్య శాలా నాకకొరకు యుద్ధములు జరుగవు. అనకాశము చిక్కిన మట్టుకు చేయవలసిన చానిసంతను గూడ నీ నాకచేయగలిగెను తక్కిన వైద్యశాలా నాకలన్నిటికన్న నగూడ నీనాకయే యధిక సేవచేయ గలిగినది. (ఇన్వెస్టు యెన్వైసము)

యుద్ధక్రియకు కేవలము నిరుపయోగము లని తలప బడిన ప్రబలతుత్త గాత్రమును, రోగపీడితులను మూడు 1200 మందిని మేముయుద్ధరంగమునుండి కొనివచ్చి తిమి. పారశీకజలసంధి సమీపమున జరిగిన యుద్ధమునందును బ్రిటిషు తూర్పుఆఫ్రికాలో జరిగిన యుద్ధమునందును యుద్ధ రంగమున హతకాయలెవ్వరును లేకుండ పూర్తిగరెండు సార్లు కొనివచ్చితిమి. ఈయుద్ధములొక సధికముకాగల నూచ నముగలవు. అట్టిసమయమున నిట్టిసాకరముల గలుగునుపయోగము గూడ సధికముకాగలదు. తేనెపాచ్చిన కొలదినివ్యాధిపీడితుల సంఖ్యగూడ హెచ్చును. అప్పుడినాక ఇదివరకులే యుద్ధ రంగములనుండి యుద్ధమున కుపయుక్తులకాని వారినందరిని యొక్కసారియే కొనిపోవుటకుచాలాచేయవచ్చును. అప్పుడు పనిపుష్కలముగ నుండవచ్చును. ఎటులైనను ముందుపని హెచ్చుగలదగాని తగ్గదు.

ఈ నాకలు చికిత్సకులను గొనివచ్చుటయును వారికి చికిత్సచేయుటయును గూడ చేయదగినవిగా నుండవలయును. ప్రస్తుతము కొన్ని నాకలలోచికిత్సాసాకర్యములలేవు. యూ రోపునకువైద్య నాకలు క్రైస్తవచిత్తావక చేయుటకుగాని మందు లనిచ్చుటకుగాని ఎట్టివిర్వాణులను కలిగియుండలేదు. అచికిత్సలు ప్రాప్తు ఇంగ్లాండు దేశములలోనున్న వైద్యశాలలయందు మాత్రమే చేయబడుచు న్నవి. బాంబాయినుండివచ్చిన నాకలును గాయములు తగిలినవారిని ప్రాప్తులోని వైద్యశాలనుండి సోలాపున వైద్యశాలకు త్రవ్వకొనిపోవుటను మాత్రమే చేయుచున్నవి. ప్రస్తుతము మదరాసు నాకచేయుచున్న పని నాకు సంతృప్తికరముగ నేయున్నది. ప్రస్తుతినానాక బ్రిటిషు తూర్పుఆఫ్రికానుండివచ్చినది. అని కర్నూలుగారుపర్యవేందిరి.

పటప్రదర్శనము.

పిమ్మట కొన్ని పటములు ప్రదర్శించబడినవి. అందు మొదటిది నాకాపటము. పడవలోనుండి గాయములు తగిలి వారికాయాసము కలుగకుండ వారిని నాకలోనికి చేర్చుటకు తగిన ఏర్పాటులుగూడ చేయబడినవి. బాంబాయిలో వెల్లిండ్లను ప్రభువుగారును ప్రభ్యు గారును నాకను చూడవచ్చినపుడు తీయబడిన ఛాయాపటము మరియొకటి పిమ్మట నాకొద్వోగులను ఉపచారికులను సంఘముగాను వేర్వేరుగాను తీయించుకొనినన పటములు ప్రదర్శింపబడిన. మొదట నీనాకవై సుపచారికుల యావశ్యకతయే కలుగదని కొందరు తలచిరిగాని వారుండుట యవసరమని గిఫ్టు గారు ఆంగ్లవైద్యవేదవచారికల నన్నితరగతులవారిని కొని పోయిరి. వారిని కొనిపోవుటయే చాల మేలైనదని ఆయన నుడిచిరి. వాయువాస్త్ర సంపునాతకు వానిసంపుట, సిపాయిల నోడవైకి తీసికొనుట, గాయములు తగిలిన సిపాయిలగుంపులు చూపించబడిన. ఒకగుంపులో వివిధరాష్ట్రములభారతీయోధులందరనుండిరి. మరియొక గుంపునందు సిపాయిలందరను చెన్నపురి రాజధానిలోని శ్రీమంతుని పంపిన దుస్తులను ధరించి యుండిరి. ఒకదానిలో గాయములు తగిలిన సైనికొద్వోగులను మరియొకదాని యందు ప్రకృతికోభను తలకించి యానందించుచున్న సైనికులనుండిరి. మరియొక పటమున భారతీయంగల పంపిన బహుమానపుస్త్రములను ధరించిన ఆంగ్లయోధులుండిరి. ఈ నాకయందు 12 గురు ఆంగ్లొద్వోగులను 20 మంది హైందవో గోత్రులను 30 మంది ఆంగ్ల సైనికులనుండిరి. బాంబాయిలో గానములుతగిలిన వారిని దింపుటకుచేయబడిన చక్కని ఏర్పాటులు బ్రహ్మమందాసా బాంజీబారు వైరోచి మున్నగు ప్రదేశములలోని ముఖ్య విషయములను ప్రదర్శింపబడినవి. బ్రహ్మచాల మురికిగా నుండెను ముంచానా దిక్కునా రులలో గూడిన పాతములను మంచి నాకాత్రయమును కలిగి పనివారముగ నుండెను. ఆంగ్ల తూర్పు ఆఫ్రికా దేశములు చూపబడిరి. ఈ పటములు బాగుగా ప్రదర్శింపబడి నందున కొన్ని స్పష్టముగ కనబడలేదని తెలియుచున్నది. ఈ పటములను ప్రదర్శించుటయైన పిమ్మట గిఫ్టు గారు మరల నిలుల నుడిచిరి.

నాక తగినంతసేవచేయుచుండుట లేదను వదలి కాధారములేదు. 2నాకలు చేయవలసినపని నీయొక్క నాకయే చేయుచున్నది. మీరు ధనసహాయ మొనర్చినచో నిలులనే యవసరమున్నంతవరకునచేయును.

వర్ణాశ్రమధర్మములను గూర్చియు భోజనపదార్థములను గూర్చియు కొంతమందికి ఇబ్బంది కలిగినదను విషయము కేవల మసత్యమన జాలను. 36 పటాలములలో నుండి సిపాయిలనే రిమానాక కంపి. గూర్కాలు కొంద రున్నారు. హిందూ దేశముందన్ని భాగములవారును గలిసి నుమాను. 300 మంది మీదనున్నారు. వీరిలో ప్రతివారికిని ఆనకూలమును భోజనము ప్రతిపూటయును కుదరక పోవచ్చును. మామూలుగా విందులలోను క్లబ్బులలోను వంటపూటి యిండ్లలోను భుజించువారి కందరికిని చేయబడు పదార్థములన్నియు ననుకూలించినతేయుండవు. ఇచ్చట సంకెన్న విశేష మేమియునులేదు. అదిగాక సిపాయిలట్టి ఇబ్బందులను వర్ణభోజన ప్రతిబంధములను పాటించువని మొదటనే ప్రమాణము చేసెదరుగాన వారికి వియబ్బందులన జాలను. అన్నివర్ణముల వంటవారును గలరు. బ్రాహ్మణులు 2 మహమ్మదీయులు 2 ఘూర్కాలు 2 జాటులు 2 దక్షిణ హిందూస్థానువారు 2 ను గలరు. మీరు మీసాము నీనాకక్రిందవ్యయపరిచితిరి. నన్నుధికారిగా నొనర్చితిరి. ఇంతవరకు మీధనము సార్థకమునకువచ్చినదనియే నానమ్మకము. నాతోముచ్చటించిన వారందరుగూడ నీ నాకచేసే సంతపని మరియే నాకాయనుగూడ చేయుటలేదనియే గ్రంథప్రమాణములు గలవనికూడ చెప్పిరి. నేను 25 సంవత్సరముల నుండి హిందూ దేశమందున్నాను. హైందవులనుగూర్చి నాకును తక్కిన పాశ్చాత్యులతో సమానమైన అనుభవమే కలదు. కానన సంత్యమేమియును లేదని నేను నుడువుమాటను మీరు విశ్వసించవచ్చును. మేము చికిత్సకులకు చేయగలదాని సంతయును చేయుచున్నాము. ముందుగూడ చేసెదమని నుడిచిరి. (సభ్యులయత్సాహము) సోజాను వాలీనుగారు కర్నూలు గారికి వందనముల తెలిపించిరి. తేలప్రోలు జమిందారుగారా తీర్మానముల నువదించి కరతాశ్రయములతో సంగీరింపబడిన.

శ్రీ గర్భగురంగారి యువస్వామి.

కర్నూలు గిఫ్టుగారియువస్వామి ముగియగానే శ్రీవారి టుల నుడిచిరి. కర్నూలుగారి యువస్వామిమనల నీ వైద్య శాలానాకచేసినపని మనకు తెల్లమైనది. ఈనిధికి ధనసహాయము చేసినవారి కందరికిని నేను వందనములు నాచరించుచున్నాను. యుద్ధమువలన ధనహీనతకలిగి ఆందులన ప్రజలకు బాధలు కలుగకుండచేయుటకుగాను ఆంగ్లదేశమువారి కొరకు యువ

రాజయోధునిధియును హైందవులకొరకు రాజప్రతినిధి యుద్ధ నిధియును ఏర్పరుపబడినవి. యుద్ధముచేయుచున్న వైద్యములకు తోడ్పడుటకే చెన్నరాజధాని యుద్ధనిధి ప్రత్యేక మేర్పరుపబడినది. ఈ రాజధానినా రాజయోధునిధులకు ప్రత్యేక యుగ నిచ్చినధనముగాక ప్రత్యేకముగ రాష్ట్రీయనిధికి 25 లక్షలకు వైగా నిచ్చియున్నాడు. ఈనిధి వేర్వేరుచుటకు మొదట ప్రోత్సాహ మొసంగిన ఆర్యులకు మరియొక సారి కందనములను చేయుచున్నాను ఈనిధితో మన మేమి చేయగలిగితిమి? మొదట 850 గుట్టములకు యూరోప్రసందలి యుద్ధభూమికి కంపితిమి. కిరవరు ప్రభువుగారు రంతులకు వందనములను తెలుపుచు ప్రత్యేకముగ శిఖావ్రాసిరి. (కలకలము) తరువాత 30 మోటారు సైనికుల బండ్లను ప్రవీణులగు సారథులను యూరోపు యుద్ధరంగమున సహాయముచేయుటకు తదవకు 10 మంది చొప్పున మూడతడవలనంపితిమి. వీరిలో మొదట వెల్లినవారిలో కొందరికి యుద్ధమున కమీషనులుగూడ నియ్యబడినవి. (కలకలము) ఈ వైద్యశాలా నాకాసంచార మూలమున మరిరెండు కార్యములు చేయుట కవకాశము కలిగినది. ఈనాక మొంబాసాకు పోయి యచట జనరలు వామైగారి యాజమాన్యముక్రింద కోరు సూపుమన్న వైద్యముల స్థితిగతుల సత్యవృత్తాంతమును మనకు తెలిపినది. అందులకు వారికి 15 వేల రూపాయలను ంపి నందులకు వారు మనకు వందనము లాచరించి యున్నారు (ఆసేనాని ఉత్తరములోని భాగములు చదువబడును.)

ఇటులనే పారశీకజల సుందో నన్ను సేవల కింత కన్న సధికముగ ధనసహాయముచేసితిమి. అందుల కచటనున్న సేనాని సర్ ఆర్థురు బాబ్ట్టుగారు వందనములను తెలిపి యున్నారు. ఇట్టి నిదర్శనములవలన ఈ రాష్ట్రీయ నిధిలోని విత్తతో నిర్లక్ష్య విధానముననే వినియోగింపబడినది మీరెరుంగలగుదురు (కలకలము)

వైద్యశాలా నాకను మొదట 6 నెలలవరకు పోషించుట కర్పించబడినది. దీనిని పోషించుట చాల భారమనుట నిశ్చయము. వైద్యశాలావ్యయములు కాకుండనే నాకాభృతి సానిటల్ వేరనములు బాగునీరు మున్నగువానికే నెలకు లక్ష రూపాయలు వ్యయమగుచున్నది. అయినను రాష్ట్రీయుల యాదార్యమావలన ప్రారంభకాలము(15-10-1914) మొదలొక సంవత్సరము (15-10-1915) వరకును మనమీనాకను నడవగలమునకొందును. మాసచందాల నేర్పరచితిమి. క్రమక్రమముగ నది హెచ్చింపవలసినంత సామ్యుచే మారగలదని తలచుచున్నాము. నెలకు 1,80,000 కావలసియుండును. ఇందులో 1 లక్షవైసినుడివినిరీతిని నాకావ్యయమే తక్కిన 80వేలను వైద్య శాలావ్యయములకు కావలసియున్నది. అందులకు మీరందరును ఈనాకచేయుచున్న యుత్తమ సేవకానందము నొందుచున్న మీరందరును కైతొలపము లేకుండ తోడ్పడెదరని నేను నమ్ముచున్నాను.

ఈనాకా సేవచేయుట కవకామింకను చాల గనున్నదని కర్నూలుగిఫ్టుగారు నేడు మనకు తెలిపిరి. ఈనాకమన రెపు నుండి 17-11-1914 న బయలుదేరిన గడియమొదట నేటివరకును విరామము లేకుండ పనిచేయుచునే యున్నది. ఆంగ్ల తూర్పు ఆఫ్రికాదేశమునకు 3 సార్లును, పారశీకజలసంధి ప్రాంతమునకు 2 సార్లు నిదివరకు వెళ్లివచ్చినది. మరల నచటికే వెంటనే వెళ్లవలసి యున్నది. హిందూదేశమందున్న వైద్యశాలాసర్వాధికారియును వైద్యప్రధాన వైద్యశాఖోద్వోగియును నీనాకసంతయును ప్రశంసించుచు నాకు వ్రాసి యున్నారు. పని ఇంకను హెచ్చునచ్చుననియును చెన్నపురి శ్రీసంఘము మున్నగు సంఘముల వారు భూతదను గలవారై పంపినబహుమతులను వైవిధ్య లావదముతోను, కృతజ్ఞతతోను, నుపయోగించి యున్నారనియును కర్నూలు గిఫ్టు గారు నుడిచిరి.

నేటిరాత్రి ఆర్యులారా శారీరములారా మీరందరిని టికి విచ్చేసినందులకు నేను మీకందరికిని వందనములూచుచున్నాను. మీరాకకర్నూలుగారికి ప్రోత్సాహకముగనుండుచు మన మీనాకావిషయమును శ్రద్ధతో గమనించుచుంటిమని ఆయనకు తెలియగలదు. మీకును నాకును మొదట నీరేపు నుండి నాక బయలుదేరనపుడు కర్నూలుగారియందును వారి సహకారులందును నెట్టి సంపూర్ణ విశ్వాసముండెనో నేడు గూడనట్టి సంపూర్ణ విశ్వాసమే కలదనియును చికిత్సకులును రాష్ట్రీగౌరవమును వారి యాధీనమున నురక్షితములును నమ్మకము మనకు పూర్తిగకలదనియును నేను మీయెదుట కర్నూలు గారికి తెలుపుచున్నాను. మన సద్భావములు సహకారుల కందరికిని తెలుపవలసిన ఆయనను కోరుచున్నాను. (గొప్ప కలకలము) సభముగిగినది.

వేదమతము.

ప్రతిమానవుడును తనకు తానే యు త్రవదిగా నున్నాడు. ఒకడు తానే దేవుడనని ఏమతాననియోచన చేయవలసిన కార్యములను యుక్తముగ చేసి చో నతిభయోగ్యుడు. అతనికి కేదముల యందు విశ్వాసమున్నను లేకున్నను నతిభయోగ్యుడైనచో యోగ్యుడు. ఎవరైనను-మృత్యుట-దార్శి-స్కా-నెను హామయ్యగు మానవసంఘ హితంకరులు యభిప్రాయములను విశ్వాసములు నెటులనడిచెను గూడ వారు భర్తృత్వమును నేవలసంప్రదానాస్థిత్యగులును సంఘసేవా పరాయణులగుట వలన వారు హైందవ సాంప్రదాయానుసారము పూజ్యస్థానమును బడయగలిగియున్నారు. వేదమతము చే నిరూపింపబడిన సర్వేశ్వరుడు నిస్సృతి కుడు. అతిభయోగ్యుడైన వారిని నమ్మని వారిని గూడ సమానముగ న్యాయ్యప్రీతితోడనే పరిపాలించును. అపరమేశ్వరుడు సర్వజ్ఞాన, విజ్ఞానములుగాన నాయనశాసనముల నత్యములను అపరిహర్యములును. మనమా శాసనములకు వ్యతిరేకించినచో తస్మింతియును మనమునభవించియే తీరవలెను. ఎట్టి మహాశక్తికి గాని ఎట్టి మతికర్తకుగాని ఎట్టి భక్తికి గాని మనదోషములను తొలగించు సామర్థ్యములేదు. బహుమానము, శిశ్మ, వృద్ధి, త్వయము వ్యాపము సంక్లిష్ట ఆరోహణము అపరోహణము నను నీపదములన్నియును దేవతాతరప్రాప్తియను నాత్మమభివగర్భముననిమిదియున్నవి వ్యక్తియందు నిద్రితియును, అప్రకాశములైన యున్న శక్తులను తేజితముల నొనర్చుటకే వేదవిహితములగు గొప్పకర్తృత్వములను కర్మములను ఏర్పడినవి. ప్రేమా సేవాత్మక భావముల నుద్దీపింపజేయుటకుగూడ నివిప్రోత్సాహకరములగునని తలపడెదను. ఈ నైతికశక్తులను మనముధారణ మొనర్చుటవలన మనమతాశ్రయమును మనముచక్కగ నున్నా గింపగలవారమై మనకుగల సంభోధ్యతాశక్తిని తిన్నగ గ్రహింపగలమును. ఈరీతిగా వేదమతము అసమర్థతానివేదనము గాదనియును మానవసంఘ సంబంధములగు సమస్యలను నెరవేర్చుటకు మానవసంఘము అసహాయుని దైవ్య భావముతో నంగీకరించుటకాదనియును మీరు గ్రహింపవచ్చును. ఇంతియుగాక పురుషోత్తమతయను ఉత్తమశ్రీత్వమును మనకుకలవను సంపూర్ణ విశ్వాసమును గలిగించునట్టి ప్రోత్సాహకమునుద్దీపకమునగునిర్ధారణపురస్కరముగలదేశమును మనకుజేప మతోమెంగుచున్నది. సంపూర్ణమగు దేశమునుజ్ఞానమును స్వాతంత్ర్యమును మనకుగలవలయుననిదేశమునిర్ధారణముగలెల పుచున్నది. ప్రస్తుతము భారతీయులవలంబించుచున్న మతమునాలోచింతము. నైని నుడువబడిన సమైక్యములగుభావములను హిందూదేశమందలి ప్రజలలో నందరునుగూడ కలిగి యుండలేదనుట యధికమే. వారిలో సాంఘికములగు చెరుగులున్నవి. వారు ప్రతిమార్గమును చేయుచున్నారు. వారు మత సంబంధములగు మూఢ విశ్వాసములను, అతాత్విక కర్మములను అవ్యక్తకర్మములను విశ్వసించుచున్నారు. వారి వర్ణాచారక కార్యములు చున్నచును. సుమారు రి కోట్ల మంది ౧౦౦ ములకు పిలవబడుచు సంఘమునకు వెలియె యున్నారు. శ్రీలు పురుషులతో సమానముగ స్వాతంత్ర్యములైనవారై బాధనొందుచున్నారు. జ్ఞానహీనులను విద్యాహీనులను గల ప్రజలందఱును గూడ పోరాహితులచే తోలుబొమ్మలవల నాండిపబడుచున్నారు. పోరాహితులు వారిని కదలమడచియుండి పెడికట గట్టిగపట్టుకొని యున్నారు. ఎన్నియో జాతులను వర్ణములను బహులుదేరినవి. మరల వానిలో శాఖాభేదములు నాడి భేదములు సాంప్రదాయ భేదములు అచారభేదములు సిద్ధాంత భేదములు నన్నియో వెలసినవి. హిందూదేశము నేడు మీ కంటికి విరూపాకారిణివలె కనబడుచున్నది. వివిధ మత ప్రవర్తన కాలవలె గనబడుచున్నది. ఇట్టి ఉదాసీనకరముగ నీ నైర్మల్యాకృతి అన్ని సంఘములయందును కనుపట్టుటలేదు. ఈ మహాసంఘమున సమైక్యకములగు తాత్వికాదర్శములగులవాని కొందరును నీచతమములగు మూఢ విశ్వాసములను అనేక జన్మాంతర సంవితీ ఫలములగు గలవారు మరొకందరును గూడ గలరు. ఈ దేశమందు విద్యాహీనత యత్యంత దారుణముగ నున్నది. ఈ దేశమందు సర్వ జనానకూలముగ విద్యా విధానమేమియునులేదు. వామరులకుచిత విద్యా స్వాతంత్ర్య మొసంగబడదనదునవారు స్వాధీనులగు పోరాహితుల కలలో నులభముగ చిక్కుకొనుచున్నారు. ఈ దేశమునందు మత బోధక సంఘముల నెక మేర్పడుటయే ప్రజలలో మూఢవిశ్వాసములను సాంఘిక దురాచారములు నధికముగ నున్న ననుటకు ప్రబలనిదర్శనముగాని ప్రస్తుత మట్టిలోప

ములు సవరింప బడుచుండుటయను పరస్పర విరోధ విషయములు సమన్వయంప బడుచుండుటయను సమన్వయ సాధింప బడుచుండుటయను సత్యమే. దురాచారములను మూఢాచారములను చాలవర కితిశ్రీముగనే నశించుచున్నవి. విద్యవ్యాపించిన కొలది ఇవి పూర్తిగ నశించి సమైక్యములగు వృద్ధావశేయము అధికముగ తావోసంగ గలవు. ప్రస్తుతకాలమునందు దేశమిట్టితీరును నుగూడ సుతేనములగు జాతీయ తరంగములు సర్వనిశేయలందు నుద్దీపితములై సంక్షులభ్రమ మొనరించుచు నీ మహాదేశము నంపన్న సర్వజనులనుగూడ నలమి కొనుచుండుట వలన నవీకరణ ప్రకాశముతో లక్షల కోడల నేత్రములు లైజనములై దివించుచున్నవి. అన్ని కొన్ని అనుపయోగ్యతలు అటసంబియించెనుగూడ ప్రజల జీవితములపై వేదవాద్యయును నింతరమును శి కిమంతము గు నాధిక్యతనకలిగియే యుండుట వాత్సత్వతేజులకు నాశ్చర్యకరమును పురంకసనీయును నగు విషయమయ్యుండెను. చక్కని కృతసాయపథతి అసామాన్య నైపుణ్యమును భోగ్యములకును అసమర్థులకును గూడ నుపయోగించువాని నన్నింటిని సేవ్యము చేయు శక్తిని హిందువులు కలిగియున్నారు. చువుటను వాయువును లెక్కలను బోధించుటకు సాతకాలు పుత్రి గ్రామమునందును గలవు. వారిలో నొకొక రాతిభ్యమును గుట దానధర్మములను జేయుటయును నిత్యకృత్యములై యున్నవి. మరయును వామశ్రీలను సంపూర్ణ విశ్వాసముతో డనుగౌరవముతోడను సౌశీల్యముతోడను అదరించుట యన్నిటి కన్న శ్రేష్ఠమగు విషయము. హిందువులు నాగరకతగలవారని తెలుపునట్టి అంశములలో నివికొన్నియంశములని శర్ధామను మనోగారు వ్రాసిరిగాన హిందువులు యూరోపుఖండమందలి వివిధజాతులవారికి తీసిపోవువారు కారనుటనిశ్చయమని పండిత కేశవదేవశాస్త్రి గారు వైదికపత్రికకు వ్రాసిరి.

భరతఖండ శర్కర.

ప్రభురక్షణావశ్యకత.

వెనుమినిస్తరు గెజెటుపత్రికకు సర్ రోపరులెకు బ్రిడి గారిటుల వ్రాసిరి:- చెరుకుచక్కెర, బీటుచక్కెరల యందభిమానముగలవా రొందరులతో స్పర్ధబూనుట యనవసరమని నేన్ను సూచించుచున్నారు. నోటిలానిపండ్ల నెగనిగ్రము నధికమొనర్చు 'సిలికను' అనుపదార్థము చెరుకుచక్కెరలోనే గాని బీటుచక్కెరలోనుండకవావుట బీటుచక్కెర వాహర పదార్థముగ నుపయోగించుటలో దాని ప్రయోజకము నంత యధికముగ తగ్గింపజాలదు. చెరుకుతోటలనుజేసి ఆ చెరుకు గడలనుండి పానకముతీని దానినివండి చెల్లముచేసి ఆ చెల్లము నుండి చేసిన చక్కెర చెరుకుచక్కెర. దుంపలలో నుండి తీయబడిన చక్కెర బీటుచక్కెర. ఆ చెండు చక్కెరలును గూడ నమూల్యాహార పదార్థములే. వ్యవసాయకోద్యమమున కీరండును గూడ నావశ్యకమే. బ్రిటిషు ద్వీపములలో బీటుచక్కెరయును, భరత ఖండమునందును ఇతికొద్ద దేశముల యందును, చెరుకు చక్కెరయును గూడ నావశ్యకములే. ప్రభుప్రోత్సాహ మిచ్చుటకేని కావలసియే యున్నది. బీటుచక్కెరకు ప్రధానస్థానములగు జర్మనీ ఆస్ట్రీయా హంగరీదేశముల నుండి యాబీటుచక్కెర యాధికారమున రావీలులేక పోవుటవలన అనిర్బంధ వ్యాపారవీక్షిత్యధికముగ బూనిన వారికి గూడ నాగ్రహము కలిగింప నక్కరలేదనుచు నీ బ్రిటిషుదీవులయందు హిందూదేశము నందును గూడ శర్కర పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహమొసంగుటకు మంచి తీరచేహరినది. హిందూదేశమునందలి చెరుకు చక్కెరకు ప్రోత్సాహ మొసంగు విధానమును గూర్చి సామ్రాజ్యశాసన సభలో మానసియులగు పండితమదనమోహన మాలక్య గారుపాదించిన తీర్మాన సందర్భమున 9-3-1911 వ తేదీ 17-3-1912 వ మరీ పెట్టుసారములగుడ నాకాసంభ్యలగు భారతీయులందఱును ఎవనిమరణమునకు మనమందఱును నెడు దుఃఖితులమయ్యున్నామే అట్టి ఛిరత్ని భువకు నా గోఖలేగారును స్పష్టముగ నుడిచియున్నారు. జావా దేశమందలి శర్కర వ్యాపారము హిందూదేశమున వ్యాపింపజేయుటకు ఉత్తమప్రభువులగు వోలాండావారవలంబించిన విధానమును జనప్రభుత్వమువారు పరిక్షింపవలెను. ఆవిధానమునే మన దొరతనమువారుగూడ నవలంబింపవలెను. 1893-89 సంవత్సరమున జావా దొరతనమువారు హిందూదేశమునకు పంపిన పంచవార్షికు 10 వేల పానులకుగూడ తగ్గియుండెను 1912-14 వ సంవత్సరమున జావానుండి 90 లక్షల పానులఖరీదుగల పంచవార్షిక చచ్చి

నది. దీనిలో చాల భాగము కుడిచేయబడిన పంచవార్షికనే యుండెను. (బ్లూబుక్ సిడి 7766 లో 41 వ పేజీ)
వారీటుల నేరేటిని చేయగలిగె? ప్రాచీనకాలమునందు హిందూదేశమునందు చెరుకుచక్కెర పరిశ్రమ విస్తారముగా నుండియుండెను. హిందూదేశము నండిలి చక్కెర ప్రపంచమున సగముభాగమునకు సరిపోవుచుండెను. దానికలం దొరతనము వారికి నీటి భూమికినును కాలవకినునుగూడ వచ్చుచుండెను. చెరుకుతోటల కన్న రాష్ట్రములయందును భూసారిమును కాల మానమును అనుకూలముగ నుండెను. పనివాండ్లు నిపుణులగు వారు లభించుచుండెరి. ప్రతిరాజధానియందునుగూడ నీపరిశ్రమము ప్రధానదేశీయ పరిశ్రమముగ నుండియుండెను. జర్మను ఆస్ట్రీయా దేశపు ప్రభుత్వములవారు పరిశ్రామికులకు ప్రోత్సాహముకలుగునట్టి మితముగ ధనమొసంగి విరివిగ చేయించిన బీటు పంచవార్షి హిందూదేశమునకువచ్చి దేశీయమగు నీ గొప్పపరిశ్రమను సంపూర్ణముగ రూపుమాపెనది. అందువలన హిందువులలో చక్కెరవాడుక నివసించును కోటిగణితముగ నతిశయించుచున్న తరుణమున చెరుకుతోటలు నాటబడుభూమి వైశాల్యమునందు మారులు జేలు యకరములు తగ్గిపోవుచుండుట తటస్థించినది. అటులండ బ్రునెల్సుగభవాని కొంత విక్రాంతిని కలిగించుట ప్రతికూలములగు పన్నులను విధించుట మున్నగు కార్యములవలన మరల దేశీయ పరిశ్రమకు కొంత మేలుకలుగు నట్లుగుపడెను. ఇట్టి సహాయ మొసంగుట విరిమింపబడినంతనే జరిగినదేమి? జావాదేశపు బలాండా ప్రభుత్వమువారి యవకాశమును సాహసముతో తిక్షణమె స్వానుకూలముగ నొనర్చు నిశ్చయించిరి. (1) జావాదేశపు చెరుకు సాగుబడి పథతి, చెరుకు పరిశ్రమను నవరించుటకును ఎంత సామ్యుకావలసిన అర్హిసామ్యును వెల్లుబడి వెల్లుటకును (2) హిందూదేశపు చక్కెర జావాదేశపు చక్కెరకు ప్రతిస్పర్ధ కాకుండ పూర్తిగ నడగనట్లుటకును జావాదేశపు పరిశ్రామికులకు స్త్రీమరులెవులలో సహాయముచేయుట, సామ్యు వెల్లుబడి వెల్లుట, పన్నులనుకాపుచేయుట మున్నగు ననేకవిధములగు సహాయము వాదొరతనమువారుచేసిరి. ఆ ప్రయత్నమునకు వీరితముగనే నేడు జావాదొరతనమువారు హిందూదేశమునకు ఎగుమతిచేయబడిన చక్కెరవలన 90 లక్షల పానుల వార్షింపగలిగియున్నారు. ప్రపంచమునందు జాతీయ వాణిజ్య పరిశ్రమ నందు వీరికి గలిగిన జయప్రద మగణ్యమే యనవలెను అని క్రితీకేషులగు నోయెలుపేటుగాను హిందూదేశపు పంచవార్షి పరిశ్రమనుగూర్చి వ్రాసిన సుప్రసిద్ధమగు వృత్తాంత ప్రతీమున వివరించిరి. ఆవిషయమున సర్ జాను సాట్రుబిగారు మున్నగు నుద్యోగులందరునొసంగిన యభిప్రాయములనుగూడ వివరించిరి. జావాలో పరిశ్రామికులను వ్యవసాయకులు నందఱును సామాన్యముగనవలంబించుచున్న విధానములను మరల హిందూదేశమున నెలకొలుపుటకు ఇండియా దొరతనమువారును రాష్ట్రీయు దొరతనము వారలను అనేక సంవత్సరముల నుండి చాల శ్రమచేసి చాల ధనవ్యయముచేసి ప్రయత్నములు చేయుచున్నారని ఇటీవల ప్రకటించబడిన వృత్తాంతగ్రంథమునందు ప్రకటించబడియున్నది. (సిడి 7766 బ్లూబుక్ 42 వ పేజీ)
హిందూదేశపు వ్యవసాయ దారులను పరిశ్రామికులను ఈ మార్గము ననుసరించి ధనము విశేషముగ వెల్లుబడి వెట్టి శ్రమ పడినను జావా దొరతనమువారు మరల వారి దేశములోని వారికి ధనసహాయముజూపుట పన్నులను తగ్గించుటమున్నగు కార్యములు చేయుట మూలమున చి లోని గించినచో ఈ లాభి మంతయును వారి వాలగుట ఛిప్పదని హిందూదేశపు వర్తకులకును పరిశ్రామికులకును బాగుగ తెలిసియున్నప్పుడు వారిందులకెటుల సాహసంపకలయ్య? కాన గోఖలేగారు మున్నగు భారతీయారీకాశ్రుజ్ఞులు నూటించిన రీతిని పంచవార్షి వ్యాపార మనిర్వంధముగ నాగవలెననియే ప్రభుత్వమువారికి ముఖ్యమగు తలంపున్నచో విదేశీపు చక్కెరల వైవాధి ప్రతిరోధకముకములను విధించుట మున్నగు కార్యములను చేయుటయే కర్తవ్యము.

కలరామాత్రలు

జుబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు వల రూ 0-0-0.
కలరా ప్లేగునలెనే ఒకవిధమైన అంటువాద్యము. ఇది గాలియందు నిటియందు పరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. ఈ పురుగులు శరీరములో చేరి రక్తమును జెరుపును. ఈకలరా మాత్రలు బోవల ఇమిడి వెలుననే విషపురుగుల జంప్రవారంబించి, వాంకిషేయల తగ్గించి, మూత్రము వెడలించి నాడికి పుట్టు కిలుగ జేయును. అన్యతాంజనముడిపో, 7 లెంబునెట్టివిధి. మదరాసు.

రైల్వే బోర్డువారి తోషణలు.

III

[హిందూ ధర్మ విశ్వాసంపై యాంత్రిక కలహం (బడినది)]

ఆనాడే.

"నేటిపుస్తానీను వారును, రైల్వే ప్రేక్షకానాకలలో తా
పేదారులును, మూడవతరగతి ప్రయాణికులపట్ల ఆనాడరణు
కనబడుచున్నారను మొలలలో విశేషభాగము వాస్తవ
యైనది గాను దృఢపరచుచు"నని 1908 వ సంవత్సరమున
రాబర్టుగారు వ్రాసినది. "రైల్వే బోర్డువారి పరిశీలన
నెడల ఈ శత్రుమండ్రులుగాని మూడవతరగతి ప్రయాణికుల
పట్ల కనబరచుటకు ఆనాడరణు సమర్థించుట తేమాత్రమును
వీలుగా"నని 1908 వ సంవత్సరమున ఇండియన్ ఇంజనీయ
రింగు ఆఫ్ ఫిజిక్స్ లో వ్రాయబడినది. రైల్వే బోర్డువారి ఒక్క
తరగతియు, ఏమిటాటూను నుండికాబోయినను, రైల్వే కం
పెనీ వారి యిచ్చి ములను సమర్థించు తమ
మామూలు మర్యాదకు ప్రతిఘటనగా, 'మూడవతరగతి ప్రయా
ణికుల వాదరంపబడుచున్నారనట నిక్క' మని యంగీకరిం
చిరి. ఇట్టి ప్రయాణికుల విషయమున రైల్వే బోర్డువారు చేసిన
పని యొక్క జీవాత్మముగలదు. అదెన్నియో, గవర్నమెంటు
రైల్వేలలో కొన్ని ప్రేక్షకలయొద్ద ప్యాసెంజరు సూపరింటెం
డెంటు కేమింపబడిరి. ఆ సేవనులయందు ప్రయాణికుల సీతి
కొంతవరకు బాగున్నది. ఈతరువాత రైల్వేలలోను ప్యాసెం
జరు సూపరింటెం డెంటులను సేమించుటకుగల అవసరమును
ప్రేక్షక ఆఫ్ ఇండియా అను ప్రతికర్తయ్యే తదితర వార్తా ప్రతికర్తలను
దృఢముగా చూపించినది. కాని, యీ విషయమున బోర్డువారి ము
ఖ్య చేసినట్లులగానము.

విశాఖపట్ణం ప్రయాణికులు, యూరేషియన్

ప్రయాణికులు, రైల్వే నాకరులును కలిగించు పరిభవము.

ఏదేమిటాటూను గాని, కనపరచిన సాక్ష్యకన్న
తక్కువ సంఖ్య ప్రయాణికుల టిక్కెట్లలోనున్న పన్ను దేవులలో
నెక్కినప్పుడు ఇతర ప్రయాణికులను ఆకర్షించుముగా ఆపి ఆటే
పించు ఏదేమిటాటూనుగాని కంపెనీవారిచే చార్జీ (ప్రా)జెక్టు
ట్) చేయబడవలయునని కొంత కాలముక్రిందట రైల్వే బోర్డు
వా దొక (సర్క్యులర్) ప్రకటనను జెల్పిచేసిరి. ఆ ప్రకటన
జెల్పియైన పిమ్మట 'సెన్సిటైవ్' యావర్యాయములు విశాఖపట్ణం
ప్రయాణికులలో, అంగ్లో ఇండియన్ ప్రయాణికులలో, ట్రేడర్
లలోనెవరు రైల్వే నాకరులలో ఈ సేవమును చేసియున్నారు.
కాని, వారిలో నొక్కవరకుడ ప్రాజెక్టుట్ కాబడ లేదు.
కంపెనీల వారి టిక్టుల మిన్నకుంటుంటే చాల అపాయకరమునట,
1911-వ-సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 28-వ తారీఖునాడు మొదటి
తరగతి టిక్టులు గల పాస్ పోస్ట్ ట్రీటులు ము వ్యవ
మాణమట్టే ప్రేక్షకలలో (ట్రేడ్ లో) నెక్కిబోయినపుడు
సంకున విశాఖపట్ణం దొరసానం(ప్రయాణికుల రాంజింగు) అడ్డ
పడిన విషయమును గురించి ఇండియన్ 'సెన్సిటైవ్' ఆను
పత్రిక జెల్పిచేసిన యాంత్రిక ప్రాజెక్టుట్ ప్రయాణికులకు, తెల్లం
బనున. "మలవారీగా రిటు లిరున. ప్రస్తుతము ఇండియా
ను ర్యాదా మర్యాదల సామయమునకు తగినట్టి లో తేను.
ప్రతివాక్యమునకును రాజబంధపుగ ఆదేశములకు తోచుచు
న్నది. అట్టివానికి కలిగింపబడు పగాభవము, మహాపరాధముగ
పక్ష గణించబడుచున్నది. ఇండియా యొక్క నిగ్గి
తి యిటు లున్నది. ఇట్టి సీతిని సహేతుకముగ తొలగించు
టకు చాల కాలము పట్టున. అట్టి పద్ధతినానములు పొగుగు
నాడలేమని ప్రస్తావించిన సాక్ష్యాత్వంగా వస్తువులను
యాంత్రిక ప్రకటనలోనికన్న ప్రస్తుత సీతిని మఱింతి మెదు
టుకు కొరణముగను. ఈ సీతి చక్కబడి మేలుకలగవలయునని
సామాన్య ప్రేమాభిలాషిని కోరుచుండే టిక్టుల ప్రకటన
కు ప్రతిఘటనగా పరిణమియును. ఈలాటి ప్రాజెక్టుట్ బోర్డు
వారియనుమతిని నిక్కముగ తోకేయించునెడల, వారు తమ
ముగ్ధులను కలిగించుటకు వైతరీతన మహానీతి చేయుట
కలగించుచుండెను.

విశ్వాసంపై యాంత్రిక కలహం (బడినది).

ఇండియన్ రైల్వే ఆఫ్ 1908 వ సం॥ ఈ తీరున
ప్రయాణికులను చూపుచు. "ఏదేమిటాటూనుగాని, బో
ర్డువారి కలహంపై యొక సంఖ్య ప్రయాణికుల తక్కువ
సంఖ్య అడబ్బాలో ఏదేమిటాటూనుగాని యొక్కయు నిగ్గు
లయందు చూపుచుండే ప్రయాణికులు, ఏ ప్రయాణికుడు
గాని బోర్డు ప్రకటనయందు కావడము కలిగించుట, అగు
నీ చేయుటలలో చేసినదిగాని రైల్వే నాక రెవరైనను చేసిన యెడల

వృత్తాంత లేఖలు

సోలవరము వార్తలు.

(మాస్టర్సు విశేష పరిశీలనంపై.)

తపాలాశీసు.

సోలవరము ఏప్రిల్ 13:—

ఇదేమిటి తేమా గాని యీ విషయము సోలవరములో
ఉత్తరము చేసినయెడల యిరువదియైదే దూరముననున్న
కొత్తూరునకు రైలుసాంధ్యమునకు వెళ్ళును. ఇది గొప్ప గ్రా
మము. అందువలన జూరు ఉత్తరమునందును. ఇంకె ఆలగ్న
మగు నెడల చాలయిబుండి కలుగును. ఇరువదియైదు మయిల్ల
దూరములో నున్న రాజమండ్రి యొక్కది నుంచి అక్కడకు
ఉత్తరము చేరకమునుపు రెండు మూడుసార్లు తిరిగి రావచ్చును.
ఇంకొక యిబుండి. ఇక్కడ నుత్తరముల రవాణా మూడు
గంటలకు. బటువాడా మూడున్నగంటలకు. నైనుంచుచున్న
ఉత్తరములకు జవాబు మరునా డియ్యవలెగాని తక్షణమే
యిచ్చుటకు వీలులేదు. ఈరెండు యిబుందులను తపాలాశీ
కారులు త్వరలో విచారణ చేసెదరుగాక!

వాణి పుస్తక భాండాగారము.

ఈ వైభాండాగారముపక్షమున ఈనెల 11 వ తేది
యాదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు వాలికా పాఠశాలా
భవనముందు వికమత్యమును గూర్చి మ-రా-రా శ్రీ చెప్పి సోమ
యాజులగారి యాధిపత్యమున సోక సాధారణ సంఘ సభ
జరుపబడినది. ఎవమండ్ర వెంకట్రామయ్యగారును, మాచిటి
సత్యనారాయణగారును వరి యితరులును సుపర్యసించిరి. తేమ
మల్ల వెంకటేశగారు ఆంధ్రవిద్యార్థి సభ యొక్క యావత్త్యక
తను సూచి ముచ్చటించెను.

జార్జి పాఠశాల.

దేశభాషలును, పురాతన గీర్వాణ భాషను శుద్ధించు
టకు ప్రయత్నములు జరుగు ఈ కాలముందు నీ పాఠశాలయందు
సంస్కృతము తేకపోవుట యెంత శోచనీయము. పాఠశాలా

అట్టివానికి 88 వ సెక్షన్ ప్రకారముల ఇరువది రూపాయల
వరకు జరిమానా విధించవచ్చును." ఈతీరున నున్నదిగాని,
యిప్పుడే చెల్లుచుండలేదు. సర్వకాలములందును, రైల్వే నాక
రులలో నన్ని హోదాలవారును ఆనియమునకు ప్రత్యక్షమిదో
భయగనే ప్రకటించుచున్నారు. వారు, తమ ఆక్రమణకు
నకు అడ్డముచున్న ప్రయాణికుని దుర్భాష అడుచురు; అనా
దరణచేయుదురు; పిమ్మట అడబ్బాలోనికి వ్యాయముగ నిష్ట
యిగువడిన సంఖ్యకంటే సెక్కువగ తమ కిష్టమునచ్చినంత
మంది ప్రయాణికులకు. అడబ్బాలోనికి బలవంతముగ నెక్కిం
చురు. ప్రస్తావనలోనుండు రైల్వే బోర్డు ఏర్పడిన పిమ్మట నెడ
వయ్యేట ఇండియన్ ఎంజనీయరింగు, అనుప్రతిక యాంత్రికతీరున
ప్రాయశఃపని వచ్చెను. "అడబ్బాలో సలసాకర్తముగల యం
దరు ప్రయాణికులకంటే నెక్కువ మంది ప్రయాణికులు
తాము గ నెక్కు విషయము నున్నట్లు కంటుట
యేగాక, ప్రయాణికులు నిండుగ క్రిక్కిరిసియుండు అడబ్బాలో
నాతనముగ నెక్కువారికిని, అవజ్ఞత యొక్క యందు వారికిని
అందరికిని కడుభక్తముగనుండు తీరున రైల్వే నాకర్లు ప్రయాణి
కులకు అడబ్బాలోనికి త్రోయుటను ఎప్పటికిని మాడవచ్చును
ఇట్లు పలువురు భాగులను దనుట బాగుగ తెలిసిన విష
యమే."

ఈ తీరున బలవంతముగ నెక్కువగుంపు నెక్కించుట
వలన కంపెనీ కెక్కువలాభము లభించుచున్నది. వైన వివరిం
చిన (ఆనగా ఎక్కువగుంపు నెక్కించు) సేరము, రైల్వే
అధికారులసహాయమున కలిగియే వాణిప్రాప్త్యాహమును పొంది
యే, చేయుచున్నది. కాబట్టి ఇట్టి సేరములవారిని నెప్పటికి
గాని కంపెనీలవారు దండించక. ఈనియమునకు బోర్డు
వారే ప్రాణాపాయకములయను. రైల్వే నాకరుల ఆక్రమములను అణ
యరిమిత్తును దోషములను దండించుటకు ధర్మపద్ధతిని అనులు
అనిక తెచ్చునిమిత్త మొక నిబ్బంది సేర్పాటుచేయవలయు
నని యొక సలహా వార్తా ప్రతికర్తలవారికి అందియ్యబడినది. అట్టి
సలహాలో సంగత మేమియును లేదు. కాని, మూడవతరగతి
ప్రయాణికులయందులకు నెక్కువ కంపెనీలవారియెడల బోర్డు
వారికి గౌరవ మెక్కువగాన, వైసలహావిషయమున వారు
(బోర్డువారు) ఏమియు జోక్యము కలిగించుకొనలేదు. ఇట్టి
ప్రకటన, "విశాఖపట్ణం ప్రయాణికులు, యూరేషియన్
ప్రయాణికులు. రైల్వే నాకర్లు, ఏరిందరిచ్చటి వ్యాయమునకు
లాబడవలసినవారు కాదు!" "తేక, వ్యాయమే (ఆనగాధర్మ
కాస్త్రమే) ఒకగొప్ప కేమకయా?" అను రెండు ప్రశ్నలకు
చోటు నిచ్చుచున్నది.

ప్రధానోపాధ్యాయులును, ననేక సద్యోగింభకర్తలును మ-రా-రా
కాల్లూరి సాంబశివరావు బి. ఏ. గారివిషయమై యిందుకైన
శ్రద్ధవహించకపోవుట యెంతయు విచారకరమయినది. సంస్కృ
తము నేర్చుకొన జూరూపాలముగల విద్యార్థులు చాలమంది
కలరుగాన నిష్పదైన నీ విషయమునుగూర్చి నై విద్యార్థికా
రులు శ్రద్ధవహించెదరుగాక!

గుంటూరు వార్తలు

(స్వకీయ విశేష పరిశీలనంపై.)

కాలేజీ ప్రాతివిద్యార్థుల సమావేశము.

గుంటూరు ఏప్రిల్ 13:— ఈనెల 8-వ తేదిన వైన

మదాహరించిన విద్యార్థులసభ, మ-రా-రా శ్రీ, కొండ. వెంక
టప్పయ్యపంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారి యాధిపత్యముక్రింద
జరుపబడినది. ఈసభకు ఇతర ప్రదేశములనుండి కొద్దిమంది
ప్రాతివిద్యార్థులుమాత్రమే విచ్చేసిరి. ప్రథమమున సమావేశ
మైనసభ్యులకు, ప్రాతివిద్యార్థులకు అలాహాదము లాసంగ
బడినది. ప్రాతివిద్యార్థులు, ట్రీకీసిపాలు జి. రాయస్వామిగారు
దొరసాను, దొరసానిగారు, ప్రాధానక రామజోగిరావుగారు,
శ్రీయ్యత, శ్రీధర శేంకటకెటాగారు కలసి ఒకసోలో
తీయించుకొనిరి. ఆనంతరము సభ సుమారు 7-30 గంటలకు
ప్రారంభింపబడినది. శ్రీయ్యత కాతా శ్రీరామకాశ్మీగారు
వందేమాతరగీతమునుపాడి సభను ప్రారంభించిరి. కార్యదర్శిగా
రైన మాధవపెద్ది కాళిదాసు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు గత
సం॥పు కార్యక్రమమును స్మరముగా మూడుమాటలలో ముగిం
చిరి. తదనంతరము కొందఱువిద్యార్థులు, సభాసభులను, తమ
హాస్యప్రదర్శనములతోను, గానముతోను, ఆనందాంబుధి సోల
లాడించిరి. శ్రీయ్యత ప్రాధానక బులును రామజోగిరావుగారు
కార్యదర్శిగారి ప్రార్థనమీద తమకు కందరములమీద ఎట్టి
స్వాధీనము కలిగియున్నది చూపుటకు శరీరములలోని అన్ని
పార్శ్వములందున్న కందరములనుకదలించిచూపిరి. మాకాలేజీ
ట్రీకీసిపాలు జి. రాయ. స్వామిగారు దొరసాను, తమ బలమంతయు
నుపయోగించి ముమ్మారు వారిపాటమీద గుర్తిగాని ప్రాధా
న సేమాత్రముగ కదలేదే. తరువాత ట్రీకీసిపాలు జి. రాయ
స్వామిగారు కొందఱు ప్రాతివిద్యార్థులు ఉపన్యసించిరి.
అగ్రాసనాధిపతిగారు తమ సమాజగంభీరవాక్కులతో సంఘ
పురోహిత్తునిగోరచు కొన్ని వాక్యములనునడిచిరి. అగ్రాసనాధి
పతిగారిని, సమావేశమైనసభ్యులనును వందనములతో సభ
ముగించబడినది.

ఒక ప్రదర్శనము.

మఱువాడు శ్రీయ్యత బులును రామజోగిరావుగారు
(ట్రీకీసిపాలు జి. రాయస్వామిగారు ప్రాధానమీద తమ బాహు
బలములను ప్రదర్శించిరి. ఈ ప్రదర్శనకు మాత్రమందలిమిషనరీ
దొరసానును విచ్చేసిరి. అనేకమంది పురమందలి ప్రయాణికులు
గూడ వచ్చిరి. ప్రాధానక గారు తమ కందరములను చూపి
ప్రతికందరము తన స్వాధీనములో నెట్లున్నది చూపిరి. 5 అం
గుళముల చుట్టుకొలతగల యొక సెద్ద ఇనుపకడ్డీని విల్లంబా
నలె వెంచిరి. ఇట్లు మఱి కొన్ని బాహుబల ప్రదర్శనములను
ప్రదర్శించి సభ్యుల మెప్పువకు వాత్తు లయిరి.

టప్టన్ హోమ్ గాంధీ ప్రాతివిద్యార్థుల సభ.

ఈనెల 11 వ తేది సాయంకాలమునై హోమ్ గాంధీ
ప్రాతివిద్యార్థులసభ శ్రీమన్ కంగిపురపు కృష్ణమాచార్యులు
బి. ఏ. గారి యాజమాన్యముక్రింద జరుపబడినది. అట్టితరీ
ఈదిగున మదాహరింపబడిన తీర్మానములు చేయబడినవి.
(1) హోమ్ గాంధీ యొక్క "జయంత్యుత్సవము" ప్రతిసంకల్ప
రము ప్రాతే, క్రొత్త విద్యార్థులచే జరుపబడవలయుననియు
(2) ఈ కార్య విర్వాహమున కొక సహకమిటి ఏర్పాటు
చేయబడినది. అందు మ-రా-రా వ్యాపతి హనుమంతరావు
పంతులుగారు ప్రెసిడెంటుగాను శ్రీమూములూరి వాగభూష
ణముగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. కార్యదర్శిగాను, శ్రీచట్టిదుర్గా
ప్రసాదరావుగారు సహాయ కార్యదర్శిగాను మఱియొకరు
సభ్యులుగాను నెన్నుకొనబడిరి.

అటలు

మాటపుక హోమ్ గాంధీ విద్యార్థుల పండ్లములు ఈ
నెల 13 వ తేదిన మ రా. జయంతి రామయ్యపంతులు
గారి యాధిపత్యముక్రింద జరుపబడినది. అటల ప్రదేశము చిత్ర
విచిత్రములగు వాగియులతోను, తోరణములతోను, పతాకము
లతోను అలంకరింపబడినది. హోమ్ గాంధీ విద్యార్థులు చాలం
ట్టిగానుండిరి. వారిసభ్యుల సహాయము మిగుల ప్రశంశనీయ
ము. 5-30 గంటలకు శ్రీ జయంతి రామయ్య పంతులుగారు
జయ మొంది చాలుగకు బహుమానము లాసంగిరి. ఇంత
జయ ప్రథముగా జరుగుటకు హోమ్ గాంధీ హెడ్డుమాస్త్రు
ఎల్. ఎస్. వెంకట్రామయ్యగారు మిగుల వందనీయులు

తొన్ని పుస్తకములే యున్నవి! శ్రీమముగా తెప్పించుకొనుడు!!
ఏకోర్పు ఆఫ్ ఇండియన్ జమీన్స్

అశ్వశీర వ్యాధి
యమును శేరు
గ్రంథము, ఇంగ్లీషు
అవము, తెలుగు,
కన్నడ భాషలలో
వ్రాయబడిన వివర
ణములును 56 ప్రతి
మును గలది. దేశ
కర్త ఆఫ్ ఇండియా
ఇన్స్టిట్యూట్ వారి
చే సంకలనంబడి
నది. గవర్నమెంటు
ఉద్యోగిగల, లు,

డాక్టర్లు, జడ్జిలు, ప్రెసిడెంటులు ఇచ్చిన మోక్షాంతరాలపత్రము
లను గలదియును యున్నది. వెల 12 అణాలు. పోస్టేజీ చేరు.

కలయవారు:— డి. రాఘవులు నాయుడు,
జమీన్స్ ఇన్స్టిట్యూట్, పచ్చయప్పావ్ కాలేజీ, చందరాను.

వర్తకులకు కల్పితరువు.

వాణిజ్య సూచికలు.

(Commercial Directories.)

వాణిజ్యసూచికలు, అన్ని దేశములలోను, అన్ని భాషల
లోను యున్నవిగాని ఆంధ్రదేశమునకు మాత్రము. ఇది
వాణిజ్యవహమునకు సోపానములు. ఇది లేని వాణిజ్యము
అభివృద్ధి కానేరదు. ఇది లేనిదేశము నాగరకదేశమని చెప్పు
టకు వీలులేదు. వీరిచే ప్రచురించుటకు, ప్రతివస్తు నిర్మాత ఒకరి
కొకరికి, పట్టణములందును పల్లెలందును కన్యకులను కొని
జనసామాన్యమునకును సంబంధము కలుగును. ఇది దేశము
దన్ని వాణిజ్యకార్యాలయములలో నుండును గాన ప్రకటన
ద్వారముకర్తయు, వ్యవహారముల నిండు నమోదుచేయుచు
కొనిన వర్తకులయొక్కయు వ్యాపారము లోకమందరికి తెలి
యగలదు. మీరు చేయు వ్యవహారము జగముంతయు ప్రాకి
అభివృద్ధి కావలయునన్న మీ పేరు నిండు నమోదుచేయుచు
కొనక తప్పదు. మీరేవ్యవహారమును చేయుట లేదా? చేయు
చున్నవో మీర్యవహారము జగముంతయు వ్యాపించి అభివృద్ధి
కావలయునా? అట్లయినచో యీసూచికయే ఆకాశము
ముఖ్యసాధనము. గాన మీర్యవహారమును వానియందు నమో
దుచేయుచుకొనుడు. మేము రెండుసూచికలు ప్రచురించబో
వున్నాము.

i. ఇంగ్లీషు ఆంధ్రదేశమునకుల వర్తకులు, వస్తు
నిర్మాతలు, ఏజంట్లు కలయరానూడిక ఇదిఅన్ని దేశములవర్తక
కార్యాలయములకు బంధువును.

ii. నిఖిలదేశ అనగా ఆంధ్రదేశ, సర్వేంద్రియా, యిం
గ్లండు, అమెరికా, జపాను, ప్రాన్సు మొదలుగాగల పరిశ్రా
మికదేశములయందు దేశస్తువు యేకర్యా గారములయందు నిర్మించ
బడుచున్నవో వాటిసూచిక. మనఆంధ్రదేశమును ప్రతివారికి
తెలియబట్టె తెలుగున ప్రకటించబడును.

ప్రకటన చార్జీలు—వైజు 1/4 క్రాసు.
పూర్తి చేజి రూ 12. 1/2 చేజి రూ 7. 1/4 చేజి రూ 4.
3/4 చేజి రూ 2 మాత్రమే. వ్యవహారము చిరునామాలు
నమోదుచేయుటకు 12 అణాలు మాత్రమే. ఈచార్జీలు
రెండింటికి ప్రత్యేకము. 2 వ సెంటురు సూచిక అనగా తెలు
గుపుస్తకము సుమారు శేయిచేయుండును. వెల అందరికిని
సులభముగనుండుటకై రూ 5 మాత్రమే. మేము ఎందరికి
కాలయినో అన్ని ప్రతులుమాత్రమే వేయదలచుకొన్నాము
గాన పుస్తకములు గావలసినవారు వారిఅర్హు 8 ప్రతులుచేయిం
చుకొనిన మంచిది. లేనిచో స్వప్రయోగ దొరకవు. ముందు
ఖరీదు బంపువారికి పుస్తకముఖరీదు రూ 3 మాత్రమే. ఆర్డరు
ప్రకటనలు వగయిరాలు గ్రహించుట కొద్దిగోలులలో చాలిం
చడవును. యీవిషయమై శ్రేష్ఠ మీరు మరచిపోవచ్చును
గాన యీగోలుననే వ్రాసి: మేము కలుగగలదు. త్వరపడుడు
చిరునామా:—

ఆంధ్ర నిర్మింగ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

హానిలేదు. నిశ్చయము. గుణముకలిగి తిరును.

అన్ని విధములగు వ్యవస్థలు, మూలకంకలు, మేహ
రణములు, పుండ్లుమున్నగునవి యన్నియును 4 వానిములలోనే
కుదిరిపోవును. వారముగోలులకు సరఫరామందు వెల రు 5-0-0
రెండుగోలులకు సరిపడుచుండు ఉచితముగ పంపిణీయిత్తము
పంపబడును. కలయవారి టెలుల వ్రాయవలెను.

డాక్టరు పుమాకాంత హజరీ, బ్లక్ స్పెషలిస్టు,
164/1 మాణిక్లాస్ట్రీలు, (బీడనుస్క్వేరు) కలకత్తా.

Dr. Umakanta Hazari Blood Specialist,
164-1 Manicktola Street, (Bealon Square) CALCUTTA.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని చాగుచేయు
గలుగు తరిషీయరు నియ్యటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేమేభాగములు యేమేపనులుచేయునో అవి చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు 8 పేరులను యీయంతముల
నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
గవర్నమెంటువారివద్దనుంచి లైసెన్సు యిప్పించి పంపబడును.
యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును. మే 1వ
తారీఖున క్లాసు ప్రారంభమగును. ఏప్రిల్ నెల 30 వ తేదీ
లోగా దరఖాస్తులు పంపుతూ 10 రూపాయలు అడ్వాన్సు
పంపువారికి మాత్రము ఒకవోటు దొరకగలదు. ఈ క్రింద
నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు

ఆంధ్రభారతము, పద్యకావ్యము, అనేకపాఠాంతరము లతో చక్కగ అచ్చగుచున్నది.	ర. అ.
ఆది, సభాపర్వములుగల 1 సంపుటము	1 12
ఆరణ్యపర్వముగల 2 సంపుటము	1 12
విరాటోద్యోగములుగల 3 సంపుటము	1 12
తెక్కిన సంపుటములు అచ్చగుచున్నవి.	
ఆంధ్రభాగవతము, చక్కనిరూపు	3 0
ఆముక్తమాల్యద, సటిక, శ్రొత్తకూర్పు	3 0
వేంకటాచల మాహాత్మ్యము, త. వెంకమ్మకృతము	0 14
రాజయోగసారము తిరిగొడ. వెంకమ్మకృతము	0 4
మాఘికావ్యము, సంస్కృతాంధ్ర వ్యాఖ్యానశబ్ద సూచి సహితము	2 0
మేఘసందేశము, సంస్కృతాంధ్ర టీకాసహితము	0 0
యాజ్ఞపవర్ణ్య ప్రయోగచంద్రిక, సస్వరము, శ్రొత్త	2 2

ఇవి మొదలగు సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు అనేకములు
మావద్దదొరుకును. కొలనవారికి క్యాటలాగులను పంపెదము.
వావిల్ల. రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
192 ఎస్టేట్ నెడ్, చెన్నపురి.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము.

[పద్య కావ్యము.]
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయేగురు
ముల నెట్టి పరిణామముల బొందినది? మనుజులస్థితి మొదలు
నెట్లుండె? కలభేదములేలకలిగె? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పు
నొందె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రం? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి.
పరశురామచరిత్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము
లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు. బుద్ధిబలముచే
బ్రహ్మచ సీతగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి సేరపఱచిన
విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి
గ్రంథమువై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. శ్రేణిమిగుల
సులభము. మంచికాగితములనై ముద్రింపబడి నిండు క్యాల్లిగో
లైందుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అయ్య
త్తముప్రతి 5-0-0 కర్పణలు వేత. వలయువారి చిరునామా
వ్రాయవచ్చును.
(4-12-14) జనిమంచి శేషాద్రిశర్మ,
తెలుగుపండితుడు, ముగిసిపాట నౌనాగూలు, కడప.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

ఇది మిక్కిలి వీర్యవృద్ధిని, బలమును, కలిగించును.
(2) మేహములు, నిక్కాక; నిస్సప్తము, శుద్ధివృద్ధము, ఆతి
ముత్యమును ఖండించును. (3) రక్తమును శుభ్రపరిచి వృద్ధిబాం
దించును. (4) నరములకు సత్తువనిచ్చి యావనమును నిండించును.
2 డబ్బీలుచాలును. 20 టులముల డబ్బీలు. 1-0-0
చాలనుగంధి లేహ్యము:— సనామేహము, మేహములు,
వాడలు, పుండ్లు, పొట్టురాలంటు, యితర చర్మరోగములు, కీళ్ల
నొప్పలు, రసదోషము, మొదలగువాటలను 4 డబ్బీ నిర్మూలము
చేయును. 20 టుల డబ్బీలు 1-4-0 (4 డబ్బీలు 4-8-0)
ఘనసారచండిని:— ఇది తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు, మొద
లగు అంటు (సెగ) రోగములను, మూత్రపుండును ప్రావమును
తక్షణమే మాన్పును. 2 డబ్బీలుచాలును. డబ్బీలు 1-4-0.
సుకేశరంజని తలనూనె:— ఇది మిగుల పరిమళము గలిగి
పూలవాసనను గుప్పించుకొట్టుచుండును. సీసా రు 0-8-0.
మాకాల్లాగు ఉచితము. వి. పి. భర్తలు ప్రత్యేకము.
5 రూ. వెబడిన ఆర్డరుకు రు 1-కి 0-2-కి మిమనీచ్చెదము.
పి. కె. ఎ అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం,
బాంబూరు, గుంటూరు జిల్లా

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదిసంచిక! సంవత్సరాదిసంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు
విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిష్పంధ నైస్యసేవ, ప్రాచీనతీతి, దేశ
చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన,
మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర
మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము
సంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సముత్ర మీగ్రీందివిషయములతో
ముద్రింపబడుచున్నది:—

1. జర్నలి, ప్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాడు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల
చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పరోక్ష కారణములు; 3 యుద్ధ
వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల నైస్యబలము, నౌకాబలము, విమానబల
ము వాటిపటములు; 5 దుర్గగల్గు నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల నైస్యము
ల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8
యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయ
ములను వెలుపు 400 పటములు దీనియందు భిమరింపబడి యాంధ్రప్రచురణములంద పూర్వ
ముగ నుండగలదు. పెద్దయాకృతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సం
త్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి
రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు వెల 0 8 0
" అర్ధసంవత్సర " " 0 12 0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు " 1 0 0
ఇతరులకు " 2 0 0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.
యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును)
దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును.
దిన సారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుశెట్టిపేట, మద్రాసు.

MADRAS.—Printed and Published by K. Nageswara Rao at the Andhrapatrika Press, No. 6, & 7, Thambu Chetty Street, George Town